

DR. J. PRUNSKIS

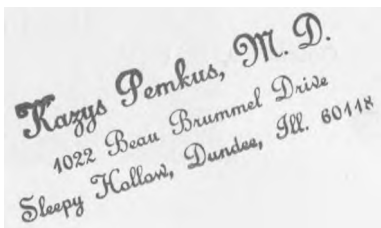
SILPNAME
KŪNE...

IMMACULATA

SILPNAME K NE...

Dr. Juozas Prunskis

SILPNAME K NE...

*Kazys Pemkus, M. D.
1022 Beau Brummel Drive
Sleepy Hollow, Dundee, Ill. 60118*

IMMACULATA

1961

NIHIL OBSTAT

Stasys Yla

Censor Librorum

IMPRIMATUR

† Vincent J. Hines

Bishop of Norwich

October 9, 1961

Immaculata Press, Putnam, Connecticut

A. a. dr. Vladas Prunskis,

*kurio atminimui skiriamas šis leidinys; prie
šios knygos išleidimo prisidėjo jo motina,
jo žmona dr. Albina, jo seserys Anel ir dr.
Ona, jo broliai kun. Juozas ir Jonas.*

ŽANGOS VIETOJE

*Ilgas dienos ir nakties valandas ši eilu-
i autoriui teko bud ti prie beviltiškai v-
žiu sergan io brolio, b ti liudininku giliau-
sios tragedijos taip artimo žmogaus likimo.
Tegu atleis skaitytojas, jeigu bus praskleis-
ta uždanga ir parodyta trumpa iškarpa —
kas vyko prie ligonio lovos. Po paskutin s
sunkios operacijos, nuvykus aplankyti, li-*

gonis dr. Vladas Prunskis gul damas pabal s su dubusiomis akimis dusliu balsu prabilo:

— Nebeišauginau savo vaik ...

Ir pravirko.

Baisiai sunku matyti verkiant vyr .

Bandoma guosti:

— Švytinimus gi daro kasdien. Sunaikins ligos paliestas l steles.

— Bet švytinant naikina ir mažy ius kraujo kapilarus, — atsiliepia ligonis. Kaip sunku gydytoj paguosti. Juk jis daugiau žino ir supranta savo beviltišk pad t, nors ir par pinant geriausi medicinišk pagal b . Bet vis dar — lyg saviškius guosdamas ligonis prataria:

— Kariaunu vis kiek galiu: valgau, stengiuos pavaikš ioti.

Gydytojai namiškiams praneš , kad pad tis be vilties ir kad tegu važiuoja namus pab ti su šeima, kol dar gali parvažiuoti. Jis lyg svyravo, tardamas:

— Nenoriu, kad vaikai matyt mano mirt .

D l vaik juk gyventa ir planuota:

— Kad nors dešimt metų būtų dar pagyvenęs, vaikus dar būtų patempęs, — prataria sirgdamas. Tai vėl kitą dieną atsimena:

— Ryt Teresės gimtadienis, jau ji 13 metų. Ji vis man buvo tokia gera. Nuo rudens pradės eiti Marijos Aukšt. mokyklą. Maniau vis ją iš mokyklos parvešiu grįždamas iš Nabisco fabriko... Nebeparvešiu...

Ir jo lūpos tamposi, o akys prisipildo ašarų.

— Ar geriau nori ligoninę, ar namie gydytis? — klausia namiškiai.

— Vistiek. Nei ligoninę, nei ją nieko man nebegali pagelbėti.

Praeiviai dažnai jam matydavo giliam nuli dūmę iš nosies pasidriusodnely. O kitą kartą lyg pro ašaras bandydavo humoru prabilti:

— Kad nors iki rugsėjo mėnesio datraukti; sarmata gi mirtin 47 metų neužbaigus.

Buvo giliai religingas. Kažkokia ramybė jo veido bruožuose pasirodydavo atnešus šv. Komuniją. Mergo, kai beveik kasdien visi trys vaikai su seserimi ar žmona, ar broliu suklaup maldas kalbavo.

Buvo didelis dienrašis "Draugo" myltojas. Skaitė, kol tik galėjo laikraštį rankose išlaikyti, o kai nebepajėgė, pasisukė ant šono, pasitiesė prieš akis vis skaitė. Kai ir tai buvo persunktu, mielai klausė jam pasakaitom naujienas.

Su gailės ir stebėjimu davė, kaip išauškė davo kambaryje 3 metus nelis.

Ligonio jėgos tirpo. Jis rastis baisūs skausmai. Ir narkotikai nebe stengėdavo apmalšinti, ir tada pro aimanas prasiverždavo:

— Degus skausmuose, mirštu iš skausmo.

— Tu kaip kankinys. Aukoki kentėjimus Viešpaui. Tavo kančia nebus beprasminga.

— Darau tai, darau, — atsiliepia ligonis, bet ir prideda:

— Jau artėja pabaiga.

Matėsi, kad gyvybė gėsta. Tik skausmai baisiai plėšė. Ir ligonis pakartotinai prataria:

— Dievuli, kaip sunku mirti. Žinojau, kad sunku, bet niekad nemaniau, kad taip labai sunku.

Sunku buvo ir artimiesiems. Per 24 val. parojė prie jo buvo budima.

Paskutin mis dienomis ligonis dar išreišk savo troškim :

— Kad gal iau dabar nueiti bažny i , išklausyt miši , atlikt išpažint ir ten pat numirti.

Tas troškimas tik iš dalies išsipild : šv. sakramentais jis buvo apr pinamas kasdien, o bažny i atneštas tik su karstu...

Bet yra didžioji paguoda — nesibaigiantis gyvenimas amžinyb je.

Kasdien stebint t juod gili kan i , teko ieškoti paguodos žodži ir jausti, kaip nedaug j galima surasti tada, kai jie labiausiai reikalingi.

Tai dav akstin rinkti medžiag ir j paskleisti periodin je spaudoje. Rašytojas J. Aistis vien iš t laikraš i užsak vienam lietuviui ligoniui sanatorij Vokietijoje. Po kaikurio laiko at jo ano ligonio laiškas, išspausdintas "Laive" 1960 m. rugs. 10 d. ia tas ligonis — Albertas Kajutis — pasakoja s skait s tas sergantiesiems skirt - sias mintis. Jis raš , kad jose "labai teisingai yra nušviesta, k mes ligoniai galvojame, ir duota keletas patarim , k tur tume daryti, kada esame visai pavarg savo min-

tyse. Jau 10 met kaip aš gydau savo pairu-
si sveikat vienoje Vokietijos sanatorijoje,
ir prie ger mano nor nesiduoda mano
žaizdoti plau iai pagydomi. Nekart ir man
ateidavo mintis, kad aš niekam nesu reika-
lingas, esu tik našta kitiems, kurie mane
globoja. Eisiu, pad siu galv po traukiniu,
ir bus viskas baigta. Aš žinau, kad taip da-
ryti neleidžia mano tik jimas. Neskub jau
paimti rožan iaus arba maldaknyg s, kad
išblaškyt mano piktas mintis. Stengiaus
palikti kur nors vienas, ir žodžiu, tyliai kal-
b jau su Dievu: 'Dieve, Tu matai, kad aš
nebepakeliu savo kan i . Sustiprink mano
vali , nes aš persilpnas likau savo mintyse'.
Atsakymas ateidavo gana greitai: 'Kantry-
b s'. Po to aš pagalvojau, kaip kvailai aš
vertinu savo gyvyb . 'Dieve, mano kan ios
palyginti su Tavo yra juk labai mažos. Ko-
d l man nesutikti su Tavo valia. Juk mus
visus myli'.

Dabar aš pagalvoju, kad yra žmoniai ,
kurie daugiau už mane ken ia, mano plau-
i žaizdos n ra jau taip skausmingos. Ka-
da mano gyvenime atsiranda tai, kas man
yra skaudu, ne vien fiziškai, bet ir dvasiš-

kai aš stengiuos pasikalbėti su Dievu, visada randu paguodą ir nusiramimą. Tarpe daugelio mūsų atsiranda visokių tikėjimo ligonių, kurie pavargę nuklysta iš tikro kelio ir baigia gyvenimą savižudybe. Kas pasakaitų kun. J. Prunskio mintis ir sigilintą, niekuomet to nepadaryt."

Tas laiškas buvo dar naujas akstinas šias mintis išleisti atskiru leidiniu, kad ir padarau, ypač norėdamas pagerbti atminimą savo brolio a. a. dr. Vlodo Prunskio, kurio sunki kankinimas buvo kvėpavimas šiam miniai ir faktiškai rinkiniui atsirasti.

AUTORIUS

1

Kent jimus pad ki prie Mokytojo koj

— Tyroji meil tai Dangaus
nostalgija ir skausmas tai išsi-
laisvinimas iš žem s, — taip
raš aklas rašytojas Nino Salvaneschi savo
knygoje "Saber sufrir" (Mok k kent ti).

Kent jimas turi gili prasm , nes tik jis,
kaip sako min tas rašytojas, gali parodyti
tavo vert ir pasverti tavo šird . Ta iau vien

tik žmogus tegali ieškoti kent jimo prasmės, ir tai yra mės gyvenimo paslapties dieviškasis atžvilgis...

— Kodėl pasaulyje yra tiek daug kent jimų, kaip gili daržely ir kaip žvaigždė danguje? — klausia N. Salvaneschi, ir atsako: — Todėl, kad kiekvienas skausmas turi atskirą atspindį, taigi iau kent jimų šviesa yra ta pati, vienintelė ir tai ta, kuri religijai mums atneša.

Rytieji mintytojas Krishnamurti pataria:

— Savo kent jimus padikite prie savo Mokytojų.

Tai galima padaryti žvelgiant juose dvasinę prasmę. Tai nurodė net ir pesimizmo atstovas Schopenhaueris, tvirtindamas, kad kent jimas tai sielos nuskaidrinimas.

Kompozitorius Richardas Wagneris "Percivalyje" galėjo pasakyti:

— Visi žmonės yra reikalingi Išganytojui, kuris juos išvaduot iš desperacijos, kuri veda nesuskaitomi nusivylimai ir gyvenimo skausmai. Kristus ir yra tasai Išganytojas.

Vienas didžiulis skausmas ir kentėjimas yra liga. Bet ji, kaip sako rašytojas N. Salvaneschi, su savo fiziniiais apribojimais atneša dvasinį išaugimą, tiems, kurie moka to siekti. Prie ligonio lovos prikryžiuotieji msto apie dangų. Liga tai silpnumas, kuris išbando mūsų stiprybę. Liga žmogui padeda išsilaisvinti iš egoizmo tuštys ir sujungti dieviškos darnos simfoniją žemėje. Liga tai kankinimas, kuris supratingam žmogui padeda atnešti laisvę sielai. Sirgimas tai išbandymas, atsinaujinimas, net nauja transfiguracija. Tarp dygių ligos spygli išauga dvasinis laimėjimas rožė.

Padami kitiems to tikslą siekti, chroniškieji ligonys net yra sudarę tarptautinį ligonį sąjungą, kuri 1914 m. kovo medicinos studentas L. Peyrot, pats aštuonerius metus sirgęs džiova. Kiekvieno mnesio 18 dienų ligonį sąjungos narys, kiekvienas savo kentėjimų vietoje, atlieka dvasinio susikaupimo momentus.

Ligoniuvi tenka atsižadėti nepriklausomumo, daugelio malonumų, darbo, pajamų, tačiau jis gali pasinaudoti tylos, vienatvės, savo gyvenimo nauju vertinimu, žvelgimu,

sim stymu savo praeit ir nauj gilesni plan k rimu atei iai.

— Ir taip, visas k no kent jim vargas pavirsta nepramatomu sielos turtu, — skelbia rašytojas Salvaneschi, pats daug paguodos rad s visiškame aklume.

Legenda pasakoja apie vien švent kankin , kuris be galo daug iškent jo ištemptas ant sienojaus. Ta iau tas sausas medis v liau pražyd s. Ir ligonyje, kuo daugiau ken ia k nas, tuo skais iau gali pražyd ti siela. K no spazm tampoma siela gali darniai sijungti pasaulio harmonijos ritm . Kryžius mums pavirsta sparnais, nešan iais amžinyb s laim .

— N ra didesn s laim s, — skelb vienas ligonis, — kaip savyje jausti kibirkšt - l to amžinyb s gaisro... Liga tai asmenyb s praturtinimas.

Min tas rašytojas Salvaneschi praveda vaizdži paralel (palyginim) tarp dvasi - ninko ir chirurgo darbo:

— Jo darbas yra šventas kaip ir kunigo. Abu stengiasi išgydyti: vienas k n , kitas siel . Kunigas celebruoja, chirurgas — ope - ruoja. Chirurgas su baltu drabužiu, kunigas

— su liturginiu r bu. Chirurgas išplauna skaudulius, kunigas — padeda išoperuoti nuod mes. Gydytojas neša sveikat , kunigas — absoliucij . Vienas mus iš naujo pasta to ant koj , kitas mums gr žina vidaus ra myb , ir abudu mus atnaujina... Bažnyiose sielos šaukiasi išganymo, ligonin se k nai meldžia sveikatos. Ten Kristaus kan ia pa kartojama, ia ligonys yra prikryžiuoti.

Tos dvasin s prošvaist s ligoje padaro, kad net patsai tamsiausias dalykas — mirtis — mums nebeatrodo taip šurpi ir daugelis galime su Ciceronu kartoti:

— Tai, k vadiname gyvenimu, yra tik l ta mirtis, gi pati mirtis yra tikrojo gyve nimo pradžia.

— Mirtis, — skelb Chateaubriandas,— yra promocija, pak limas aukštesn gy venim .

Štai k reiškia žvelgti gilesn dalyk prasm . D l to teisingas buvo anas rašyto jas, skelb s, kad kent jimas yra pan iai, ta iau mok jimas kent ti yra sparnai. Kas ken ia, ži ri žem , bet kas moka kent ti — pakelia savo akis dang .

D l to Paskalis mok jo pasakyti:

— Viešpatie, tenepritr ksta druskos mano valgiui ir kent jimo mano gyvenimui. D I to ir šv. Augustinas, tasai pirm j krikš ionyb s amži filosofas, gal jo skelbti:

— Koksai gi kryžius gyventi be kryžiaus!

Karalius Karolis V, kai Ispanija jau buvo sistiprinusi pietiniame Amerikos pusrutuly, gal jo pasakyti:

— Mano imperijoje saul niekada nenusileidžia.

Kent jimo ir ligos prasm žinantis žmogus lygiai gal s pasakyti, kad jo gyvenime niekada saul nenusileidžia — nei džiaugsmo, nei kent jime, ligoje.

Kent jimas mums duoda dvasin s jigos ugdyti savo pa i charakter ir padeda mums žvelgti kit širdis bei suprasti m s artimo likim . Yra žinomas š kis: "Per crucem ad lucem" — Per kryži prie šviesos. Anot šv. Augustino, Dievas yra taip galingas, kad ir iš blogumo stengia išgauti gera. Eugenijus Malossi — aklas, kur ias, nebylys ir kvapo negal s pajusti — su džiaugsmu atlikdavo mechaniko darb .

Šv. Teres I Vaikelio J zaus, sirgdama tuberkulioze, steng pasl pti savo skausmus ir spind ti pavasariu. Apkurt s Beetho j venas suk r skausmo giesm — savo devint j simfonij .

Kent jimas tai skausmo krikštas kiekvienam iš m s . Kent jimas, sujungtas su Kristaus kryžiumi, yra viena iš pa i galinčiausi j g išgelb ti žmonij , ta iau, kad mok tume kent ti, reikia išmokti tik ti. Ir tada ateina didžioji palaima, nes kent jimai praeina, bet j pamoka pasilieka. Eršk iuotojo kelio pamoka neužmirštama.

Kaip sunki liga beb t , sergantysis niekada neprivalo kristi desperacij . Kaip aukš iau min jome, jam kiekvienoje ligoje yra daug galimybi laim ti dvasinius lobius. Iš kitos pus s, kiekvienoje ligoje yra daug vilties išgyti, o ir chroniškai sergant yra galimybi daug k atsiekti.

Netaip seniai Amerikoje buvo šventintas kunigu Francis G. Peterson. Antrojo Pasaulinio karo metu jis buvo baisiai sužeistas ties Moselle upe Pranc zijoje. Viena jo veido pus buvo nunešta. Viena akis — sunaikinta. Jisai gul jo be s mon s per išti-

šas 10 dien . Po to sek daugelis met gydymosi ir operacij . Gydytojai atnaujino bomb išpl št veido pus . Atsigav s, jis stojo seminarij , studijavo 8 metus ir tapo šventintas kunigu.

Reta muskul nesveikata, vadinama Oppenheim liga, serg s Robert Michael Keller važiuojamoje k d je b damas gavo aukštesniosios mokyklos baigimo diplom Chicagoje, Spalding mokykloje. Nors jis vis laik tur jo praleisti vežiojamoje k d je, ta iau jis buvo mokyklos laikraš io redakcijos narys, sali sargybini leitenantas, berniuk atletin s s jungos narys. Baig s aukštesni j mokykl , stojo Roosevelt universitet studijuoti psichologij . Atostogas jis yra praleid s stovykloje, kur išvežami muskul distrofija serg vaikai, ir teik s jiems suraminimo. Namuose jis m gsta dain ir net sudar pats sau palyd mušamaisiais instrumentais.

JAV-se, Betty Behrend, 31 m. amžiaus, atsivertusi iš liuteranizmo katalikyb , iš ligonin s lovos steng vadovauti Moter Savanori s jungai, kuri paruošia katalikes moteris misij tarnybai. Betty buvo pa-

sirinkusi model s karjer , ta iau krisdama nuo laipt taip susižeid , kad pateko Šv. Marijos ligonin . ia buvo jos pirmas artimėnis susidurimas su katalikais ir ji tapo konvertite. Pati nor jo tapti misijonier , ta iau liga neleido.

Special JAV prezidento pagyrim gavo pusiau paraližuotas Charles E. Caniff. Jis nevaldo koj ir vis laik b na vežiojamoje k d je. Gyvena Wilmette, netoli Chicagos. Buvo išrinktas egzekutyvo direktoriumi Rehabilitacijos Centr konferencijos. Jis pats Indianoje steig invalid rehabilitacijos centr , išaugus iki pus s milijono doleri vert s. Ved ir susilauk dviej dukter .

Polijo ligonis, tap s invalidu b damas 2 m. amžiaus, Conrad Dube negal jo vaikšioti iki 12 m. amžiaus ir negal jo kalb ti iki 16 m. amžiaus. Ta iau art jant 30 m. amžiaus jis 1953 m. dvira iu išvyko iš savo gimtojo Quebeco ir dvira iu aplank 38 kraštus, padarydamas 159,000 myli kelio, iš viso kelion je išb damas 7 metus.

Genevieve Caulfield buvo akla nuo 17 m. amžiaus. Ta iau ji steng parašyti savo

autobiografij , pavadint "The Kingdom Within". Joje ji, jau sulaukus 70 m. amžiaus, pasakoja apie savo pastangas mokyti aklus japonus ir ugdyti suart jim Japonijos su JAV. Daugel rytie i ji išmok angl kalbos, daugel išmok akli j rašto, atidar akli j mokyklas Bangkoke ir Saigone. Kor jos karo metu pergyveno nam arešt . Tolimuosiuose Rytuose ta akla moteris per 35 metus dirbo švietimo darb . Ji kalba:

— Mano širdis yra pilna, kai aš m stau apie Jo Karalyst mummyse, kas galina mus, nepaisant m s invalidiškumo, daryti Dievo darb žem je.

Akloji Jeanne Brooks stengia surinkti daugyb dovan Manteno Valstybin s ligonin s ligoniams. Pati b dama akordeonist , gražiai pralinksmina sergan iuosius. Neži rint, kad ji pati savo šeimoje augina du s n , per pusketvirt met j steng Manteno ligonin s pacientams pašv sti 1,500 darbo valand , ir tai savanoriškai, neieškodama atlyginimo, ir tai b dama akla.

Amerikiet T. Keitlen, 1955 metais vykus jos akies užsikr timui, prarado reg ji m . Ir vis d lto ji, padedama kit , steng

parašyti knygą "Farewell to Fear", kur ji pasakoja savo kovas, kuri dėl ka ji pasiek galimybę vesti normalų gyvenimą .

Prancūzijoje ligoniams yra leidžiamas laikraštis "Presence". Jame 1957 m. buvo parašyta apie kan. Jean Turrell, kuris sirgo nuo pat seminarijos laikų, bet kuris stengėsi susirgusiems jauniems krikščioniams darbininkams jungos narių kapeliono pareigas, nuo 1938 m. suorganizavo šv. mišias transliavimui per radiją ligoniams ir buvo ligonių apštalavimo sąjūdžio sekretorius Prancūzijoje.

Rhode Island valstybės parlamentas 1958 m. savo aukščiausiojo teismo teisingumą išrinko William Edmonds Powers, akli per paskutinius 30 metų . Tas žmogus buvo 20 m. jaunuolis, kai jam betaisant radiją visada strigo akys, išsiplėtimai užkratos ir jisai tapo aklas. Netekęs regėjimo, jis stajė akliųjų institut . Jis išsilavinęs, baigęs Bostono universitet . 1938 metais buvo išrinktas Massachusetts parlament . Nuo to laiko jis dar karjer . Buvo išrinktas JAV senatoriumi, prie prez. Trumano net buvo JAV generalinis prokuroras. Visuose dar-

buose jam padeda uoli sekretor . Ne kart jis yra pareišk s, kad gyvenimu yra patenkintas ir laimingas.

Dr. Joseph Hopkins susirgo v žiu ir, bedarant jam operacij , 1929 metais tapo išplautos balso stygos; jis visiškai prarado galimyb kalb ti. Ta iau jis nesugniuvo. Rašant šias eilutes (1961 m.) jis jau buvo sulauk s 74 m. amžiaus ir v l išmok s kalb ti. Tuoj po anos sunkios operacijos, jisai po šeši m nesil , pasveik s, v l lank ligo nis ir su jais susižinodavo raštu, kadangi negal jo kalb ti. Vis d lto tai buvo nepatogu. Jis prad jo skaityti knygas ir žurnalus apie dirbtin gerkl ir apie dirbtin "gars d ž ". Ta iau joki galimybi nesimat . Išgird s iš gydytoj , kad kai kurie išmoksta kalb ti, nors ir netek balso styg , jisai prad jo ilg ir sunk praktikavim si. Po ilgo laiko jam pavyko prašvokšti kažk panašaus "Ne". Tada jis m praktikuotis ištarti alfabeto raides. Ir pagaliau atkaklus darbas dav rezultatus — jis steng susikalb ti. Po to jis išmok apie 50 vyr ir moter , kuriems buvo išoperuotos gerkl s, kaip kalb ti. Jis buvo uolus kata-

lik mokykl r m jas, j organizatorius. Popiežius Pijus XII jam už tai suteik Šv. Gregoriaus vy io garb ir "Pro Ecclesia et Pontifice" medal , o Texas Medik draugija j 1959 m. išrinko garsiausiu j vals tyb s gydytoju, žmog , kuriam susirgus v žiu buvo išplauta gerkl ...

Taigi — visa eil sunki ligoni mums yra pavyzdys, kaip daug galima pasiekti savo kantrybe ir ryžtu.

2

Sveika dvasia

liguistame k ne

Ligos parblokštam žmogui svarbu jausti, kad jo dvasia teb ra sveika ir kad nevalia leisti k no negal ms supan ioti sielos pol ki .
Mažoji Bernadeta Soubirous savo vaikyst praleido skurdžiame bute, kuris buvo rengtas buvusiam kal jime. Nekart ji tur davo, prispaudusi veid prie geležini

grot , pasilikusi mažame langelyje, gaudyti pašvinkus miestelio kvap , nes sirgo astma.

Ji buvo taip nestipri, kad, kai 1866 m. stojo vienuolyn Nevers mieste, vyresnioji kalb jo:

— Juk tu visiškai be sveikatos. Tai daugiau ligoninei tink s namis. Vaik mokymui ji neparuošta, ligoni slaugymui — pati per silpna. Daugiausia k ji gali — b - ti naudinga apie namus.

Kita sesel tiksliau apie j atsiliep :

— Ži r kite, ji turi nuolatinio kent jimo antspaud .

Ir ta liguista, daug kent jusi mergait , silpna k nu, bet galinga dvasia, tapo Marijos apsireiškimo skelb ja, neužmirštama šventoji, nors ji mir tetur dama tik 35 m. amžiaus (1879).

Kardinolas Newmanas vis savo gyvenim buvo liguistas, beveik visada privers-tas gl d ti savo kambary. Nesveikata kliu-d bet kok veikim , o koki puiki veika-l jis paraš ir kiek daug atsiek !

Kun. dr. Robertas Svoboda, daugiau kaip 20 met išbuv s ligonin s kapelionu,

daug šioje srityje tur s patyrimo, pasakoja-
si kart gav s tokio turinio laišk :

— Šias eilutes rašau aš dantimis. Mano rankos negali vedžioti plunksnako io. Nevaldau savo s nari nuo septyniolikos met . Iš pradži buvo labai sunku man ir mano namiškiams, ta iau dabar nesiskundžiu savo likimu. Tikiu, kad ir šis mano beviltiškas kent jimas tur s prasm ir vert Dievuje. Aukoju j už pasaulio taik .

Oland Liudvina Schieden 1394 m. buvo su draug mis iš jusi iuožti. Jau buvo užsid jusi vien pa i ž ir pasilenk antros užsid ti, kai staiga draug , visu smarkumu iuoždama artyn, d r jai smaila pa i ža šon .

Mažame kaimely viduramž buvo menka mediciniška pagalba. Keturiolikos met mergait sužeista, v liau buvo tos žaizdos kankinama per 37 metus. Nekart mergait kankino klausimai:

— Kod l gi kaip tik aš turiu tiek daug kent ti?

Kart j aplank kun. Jan. Pot. Iš pradži jis band j suraminti prastais posa-

kiais: "Dievo valia", "B k kantri", "Praeis". Bet toliau kalb damas, jis atskleid aukos prasm , kuri gali siela žvelgti, nors ir b dama sergan iame k ne. Kunigas primin , kad aukš iausias Kristaus gyvenimo punktas buvo kan ia. Kent jimo spaudžiamas krikš ionis gali jungtis su ken ian iu Kristumi, nešdamas palaim , išgany m pasauliui, praturtindamas pasaul Dievo malone, kuri Dievas dalina tik tiek, kiek jos siekiama, kiek jos meldžiama, kiek d l jos ken iama. Ir ta ligo n , žaizdomis aptekusi, kent dama skausmo spazmas, deg Kristaus meile ir kent jimuose rado džiaugsmo.

Fridrichas Ozanamas, didis rašytojas ir sociologas, prieš savo mirt raš (1853 m.):

— Šiandien užbaigiau keturiasdešimtuosius amžiaus metus — daugiau negu pus prasto gyvenimo kelio. Jaun ir nuoširdžiai mylim moter turiu savo žmona, turiu nuošird vaikut , miel brol , antr j motin , eil draug . Prieš akis stovi garbingas gyvenimo kelias ir s kmingi darbai, kurie gali b ti seniai svajojam užsimim pagrindu. Tuo gi tarpu esu parblokštas sunkios, išgydyti ne manomos ligos. Ji sle-

pia visišk j g išs mim , ir tuo ji darosi dar labiau pavojinga...

— Ir jeigu panor si, Viešpatie, likusio-
mis mano gyvenimo dienomis, — raš Ozanamas, — mane prie ligos lovos pririšti, tai tas laikas bus pertrumpas, kad stengiau atsid koti už dienas, kurias jau pragyvenau. Ir jeigu šios eilut s jau bus paskutin s, kurias aš rašau, tebus jos garb s giesm Tau už Tavo gerum .

1853 m. rugs jo 1 d. Ozanamas pakilo iš paj rio vietos, Livorno, keliauti namus. Prieš peržengdamas tos trobos slenkst , jis sustojo, nu m skryb l ir iš gilumos savo tauriosios sielos prabilo:

— Viešpatie, d koju tau už visus kent -
jimus ir tuos skausmus, kuriais mane palai-
minai šioje troboje.

Kreipdamasis žmon , jis praš ir jos d koti už kent jimus, ta iau, švelniai si-
jausdamas ir jos pergyvenimus, dar pri-
d jo: "d koti ir už paguodas, drauge pa-
tirtas".

Savaitei praslinkus, Ozanamas mir . J
dar gyv suskubo aplankyti kunigas. Guos-

damas, jis steng si beviltišk ligon padr -
sinti. Ozanamas pasak neužmirštamus žo-
džius:

— Ko gi aš tur iau Jo bijotis. Juk aš
J taip myliu!

Kai kurie ligonys buvo taip tvirtos dva-
sios, kad net tapo šventaisiais ligoni glo-
b jais. Tokiu buvo Kamilijus Lelis, gyve-
n s nuo 1550 iki 1614 m. Jis tur jo skau-
dan i koj , ir ta liga kankino j vis gy-
venim . Tur jo gultis ligonin . B damas
ligonin s pacientas, jis pažino ano meto li-
goni tr kumus. Ir taip prad jo savo refor-
mas Romos Šv. Jok bo ir Šv. Dvasios ligo-
nin se. Tada dar nebuvo gailesting j se-
ser , ir jis steig vienuolišk vadinam
Broli Slaugytoj bendruomen . Jis t sa-
vo vienuolyn išvyst vienintel karitaty-
vin kunig vienuolyn , pasišventus ligo-
ni globalai.

Ligonin se jie pasiek daugel siel , ku-
ri neb t pasiek klebonijose ir parapij
bažnyiose. Šv. Kamilijaus takoje v liau
šv. Vincentas a Paulo 1608 m. k r savo
Gailesting sias Seseris — Šarites, ir nuo ta-
da moterys tapo organizuotai vestos li-

goni slaugymo ir kitus artimo meilės darbus.

Šv. Kamilijaus nuopelnai ano laiko ligoninėse buvo dideli. Kambariams buvo rasta daugiau erdvių, iš ligoninių buvo iškelti nesergantieji, buvo geriau pasirūpinta slaugymu, kiekvienam ligoniui imta parūpinti atskira lova (anksčiau plačioje lovoje gulėjo po penkis ir net aštuonis), susirūpinta švara, oru, vandeniu, izoliavimu pavojingiau sergančių, geresniu maitinimu; taipgi pasirūpinta slaugymo personalo paruošimu.

Liguistas šv. Kamilijus, jau turėdamas 33 m. amžiaus, pradėjo studijas ir stengėjas užbaigti. Jo dvasi gerai pavaizduoja viena kita jo pareikšta mintis:

— Jūs ligoninėje yra mėsos Indija ir mėsos misijos!... Tegu tik Dievas leidžia, kad aš jais galėčiau iki mirties pasidaruoti. Karys miršta kovos lauke, jūrininkas vandenynuose, o ligoninė slaugytojas temiršta ligoninėje prie ligoninių.

— Nors reikėtų iki pūslių žemės prisikasti, turėtume tai padaryti, kad tik nelikt nei vieno ligonio, kuris būtų užmirštas.

— Žmogus miršta tik kart , ir taip svarbu, kad tinkamai tai padaryt .

Ta proga galime prisiminti antr ligo-
ni glob j — Jon Ciudad, geriau žinom
Šv. Jono nuo Dievo vardu, steig j Gales-
ting j Broli vienuolyno. Granados Lu-
cernoje jis išnuomavo namel , kur suelge-
tavo 45 lovas ir iš miestelio suneš ten li-
gonius. Ta vieta greit tapo perankšta. stei-
g antr . Ligoni globai steig Gailesting -
j Broli vienuolyn , kurio šakos ilgainiui
atsirado Vienoje, Berlyne, Buenos Aires,
Bostone ir net Formozoje.

Dvasios sveikumas gali reikštis ne tik
liguistame bet ir senatv s apnaikintame k -
ne. Tapytojas Titian vis laik si iki 100 me-
t amžiaus, ir tik tada maras jo gyvast pa-
kirto. Gregorijus IX buvo popiežiumi iš-
rinktas, kai tur jo 82 metus amžiaus, ir tose
sunkiose pareigose dar išbuvo 14 met . Leo-
nas XIII popiužiumi tapo 68 m. amžiaus.
Ir Bažny i steng anais sunkiais laikais
valdyti dar per 24 metus. Dr. Gueniat, tu-
r damas 99 m. amžiaus, paraš knyg "Iš-
gyventi 100 met ", ir dar mat tos knygos

tris laidas, kol 1935 m. pats mir , sulauk s 103 met .

Rašytojas Leon Bloy savo knygoje "Vargš moteris", pasakoja apie moter , kuri kl pan i prieš Šven iausi j atrado kunigas graudžiose ašarose. Nor jo paguos- ti, o ji tvirtai pasak :

— Aš esu pilnai laiminga. Kai žmogus esi varge ir nukryžiuotas, eisi roj ne ry- toj, ne poryt, ne už dešimties met , o šian- dien.

Argi ne tok pažad Viešpats paskelb su Juo nukryžiuotam latrui? O mums vi- siems Išganytojas sako: "Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats sav s, tegul kasdien neša savo kryži ir teseka mane".

3

Ligai ar senatvei mus paniojant

Kai šv. Alfonsas Liguori pasijuto ligos palaužtas, kreipėsi popieži Klemens VIII, prašydamas, kad jį atleist nuo vyskupo pareigų. Bet popiežius tai atsakė: "Užteks, kad vyskupas Liguori savo diecezijoje valdytų iš ligonio lovos. Viena vienintelė malda, kuri jį iš ten pasiųs, bus šimtą kartų vertinges-

n už t kstant vyskupišk vizitacij ". Kad ir kaip keistai mums tai atrodyt , popiežius vis d lto dav teising atsakym . Neži rint savo ligos, šv. Alfonsas Liguori buvo ne tik takingas vyskupas, bet ir suk r tiek daug puiki veikal , kurie ir šiandien daugeliui yra gilus kv pimas.

Anks iau ar v liau kiekvien m s ap-lanko liga, o jeigu ir vis amži pasiliktu-me sveiki, tai neišvengiamai ateis senatv su paliegimu ir netekimu j g . Labai yra svarbu iš anksto tam pasiruošti, kad, nusil-pus k nui, neliktume dvasios palieg liai. Ligai ar senatvei supan iojus m s k n , dar ne viskas yra baigta. Žmogaus didžio-sios galios, siela su protu ir laisva valia, sto- vi aukš iau k niškos ligos varžt .

Amerikie iui šok jui Charles Bockman 1945 m. buvo pasakyta, kad jo pasirinktoji profesija jau baigta, nes jis, tetur damas 24 m. amž., tapo nepagydomas daugialyp s skleroz s auka. Ši liga j padar invalidu, susilpnindama ir iš dalies paraližuodama muskulus. Ta iau jis rank nenuleido. Li-gai ple iantis, jis pasirinko kit , baleto mo-kytojo, profesij . Ved savo buvusi moki-

Ir drauge su ja 1959 m. savo baleto mokykloje ikagoje jau tur jo 200 mokini . D I nesveikatos pasitrauk s iš baleto, jis pasirinko choreografij , pasiekdamas žymi laim jim .

Visoje Amerikoje pagars jo ligon Mary Ellen Kelly, gyvenanti Marcus, Iowa. Ji yra reumatinio artrito auka. Ši liga jai neleidžia kontroliuoti net apie 95% savo k - no muskul . Ji tegali pajudinti tik veido muskulus ir du dešin s rankos pirštus. Ir vis d lto, taip bej giškai gul dama lovoje, ji steng sutelkti specialii ligoni s jung net 2.000 nari iš vis Amerikos kamp . Ji leidžia ligoniams skirt žurnal "Seconds Sanctified" (Pašventintos Sekund s), kuris lanko daugel Amerikos ir kit šali ligo ni . Ji paraš net knyg "But With the Dawn Rejoicing". Kai ji buvo pakviesta ikag , kad gal t autografuoti pirk jams savo veikal , jos nepri m nei l ktuv , nei keleivin traukin , nes tos susisiekimo linijos netur jo pritaikyt viet jai gul ti, nei žmonij kilnoti ir valgydinti.

Tad, kaip ji pati sakosi, teko keliauti drauge su viš iukais, bet toji kelion jos

neatbaid . Ta iau net ir prekiniuose vagonuose jai buvo sunku gauti nešik , kurie j kelt ir iškelt . Savo knyg ji paraš tik tais dviem pirštais, kuriuos gali judinti. Knygoje ji nupasakoja savo dvidešimties met kov pasilikti aktyvia, nepaisant ligos. Atvykusi ikag , ji net pasir pino, kad j nuvežt veteran ligonin , kur ji guod kare nukent jusius vyrus.

Už savo straipsnius ji gavo christoferi premij , Spaudos Moter Federacijos premij , Bobe Hope premij ir Sioux City laikraštis "Journal and Tribune" išrinko j garsiausia 1953 m. moterimi...

Daugelis yra gird j apie Helen Keller, kuri nuo pat mažens buvo akla, kur ia ir nebyl . Vis d lto, padedant pasišventusiai mokytojai, ji išmoko susikalb ti rank ženklais, išmoko rašyti ir skaityti akli j rašt . Taip pat išmoko rašyti mašinel, iš jo kolegijos kurs , išmoko pranc z ir vokie i kalbas. Ji d lto laim jo, kad nesugniužo savo invalidume, bet verž si pirmyn. Negal jim panaudoti aki , aus ir liežuvio jai pavadavo puikiai išvystyti kiti gabumai. Ji išmoko kit tarius žodžius su-

prasti, liesdama kalban iojo I pas. Ji išmo-ko net šiaip taip žodžius tarti ir važin jo vairias vietas sakyti prakalb . Yra eil jos domi rašt . Viename jos laiške taip pasa-kyta:

— Mintis, kad mano dangiškasis T vas visada yra arti man s, gausiai man suteikia t dalyk , kurie praturtina mano gyveni-m ir daro j džiug bei malon ; kiekvien mano invalidumo r š padaro mažu dalyku, palyginus su tomis nesuskaitomomis palai-momis, kuriomis aš galiu džiaugtis.

Joana nuo Kryžiaus savo ligoje visada buvo šviesi ir draugiška. Save ji laik mu-zikos instrumentu Viešpaties rankoje. Di-džiose kan iose jai atrod , lyg patikimas balsas sakyt :

— Giedok, sesele, panaudodama savo kryžiaus arf . Viešpats visada tur jo draug prie stalo, bet tik nedaugelis pasiliko su Juo kan ioje ir prie kryžiaus.

Kai buvo sunkiai susirgusi šv. Teres I , jai buvo patarta kasdien penkiolika minu-i pasivaikš ioti sodelyje. Ligonei vaikš-iojant buvo dideli skausmai, bet ji visa tai kantriai pakeldavo, aukodavo už misijose

apaštalaujan jus, ir tame atrodavo stiprybės pildyti nelengvą gydytojo patarimą .

Dar ne taip seniai Prancūzijoje buvo didelė sensacija Eva Lavalliere, teatro žvaigždė , pasitraukusi švent atgailos gyvenimą . Paskutiniaisiais savo gyvenimo metais ji pergyveno dideles kančias. Kartą ji dėjo to pasiskund savo dvasios vadui arkivyskupui Lemaitre, kuris taip jai pasakė : "Matote, kokią jėgą yra raktas dangaus ". Tada buvusioji scenos žvaigždė ramiai pratarė : "Ach, jeigu taip, tai išmelskite man visų ryšulį t raktą !"

Kartą vienus turtingus namus atsilankė grupė svečių . Šeimininkas jiems parodė didelius savo meno turtus. Svečiai viskuo labai domėjosi, visi buvo linksmi ir patenkinti. Kai jau buvo bepradedę skirstytis, šeimininkas prabilo: "Dar jūs kai ko mano namuose nematote. Nematote mūsų tylios mažos šventovės". Ir jis svečius nuvedė nuošalų kambarį , atskleidė užuolaidas , ir lankytojai buvo bestovę prieš ligoninę lovą . Mergaitė buvo išbalusė, tačiau akys spindėjo paguoda ir ramybe. Šeimininkas tarė svečiams:

— Tai mano dukterė. Nuo savo penkiolikto amžiaus met ji yra ligoninė ir invalidė. Jau beveik dvidešimt penkeri metai, kaip ji gulė kentėdama. Tai jau ji yra mėsos palaima. Ji yra mėsos tyli, miela šventovė. Ji mes vis iš naujo išmokstame kantrybę.

Vienas jaunas klierikas papasakojo šitokį atsitikimą. Kai jis ruošėsi pirmiesiems aukštojo mokslo egzaminams, buvo pašauktas universiteto klinikoje, kur gulėjo sunkiai sergantis jo draugas. Iš pradžių tai buvo tik nepavojingas ausies susirgimas, tačiau per neatsargumą jam ausis buvo leista aštrios rakties, kuri išdegino ausies angą kiaušė. Kai klierikas prisitartinė prie ligonio lovos, šis jam nuoširdžiai padėjo už ją. Suvargęs ligonis papasakojo, kas buvo atsitikę. Paskui jis tarė: "Atidaryk prieš mane lovos stovinčius spintelius stalą". Klierikas atidarė ir nusigando: ten gulėjo revolveris ir Naujasis Testamentas. Ligonis drebančiu balsu šnabždėjo:

— Buvo valanda, kai vienas iš šių dviejų dalykų turėjo nugalėti. Kitokio pasirinkimo man nebuvo. Ačiū Dievui, kad toji maža knygelė buvo stipresnė ...

Labai yra svarbu kiekvienam ligoniui semtis stipryb s iš religijos, iš Naujojo Testamento ties ir vil i . Tik religija gali duoti stipryb s net ir tragiškiausiose valandose.

Kilniosios sielos mums parodo nuostabaus ryžto pavyzdži . Vienas Indijos misjonierius, išs m s savo j gas apaštalavimo darbe, pateko gydytis vieno apie medicin nusimanan io brolio rankas. Taip jis išbuvo ten m nes , ir niekas nedr so jam pasakyti, kad susirgimas jau nepagydomas. Pagaliau jis pats nu jo pas sanatorijos ved - j ir papraš atvirai pasakyti, kiek ilgai dar jam teks gyventi. Sanatorijos ved jas atsiliep :

— Jeigu jau taip prisispyr s man s klausiate, tai pasakysiu — gydytojai jums skiria dar metus, o geriausiu atveju dvejus.

— Gerai, tai te vyksta Viešpaties valia. A i , kad pasak te. Gr žtu atgal misijas. Kam man ia begaišti. Dar tiek daug savo misij stotyje turiu padaryti, kad vargu, ar dvej met užteks.

Ir t pa i dien jis išvyko savo gyvenimo aukos užbaigti misijose.

Kai kuriose vienuolyn ligonin se prie kiekvienos lovos yra parašas: "Iš meil s Dievui". Slaugytojos iš meil s Dievui turi semtis pasišventimo ir ištikimumo, o ligonis — kantryb s ir gilesnio savo ligos prasmimo tik jime. Kai ligos naktis uždengia m s akis, pamatykime aukš iau naujus žvaigžd tus pasaulius.

4

Ligonio lova

yra altorius

Sunkios invalidumo dienos ir ligos kania tenenužudo mūmyse šviesesni vil i ir pasitik jimo ateitimi. Teb nie mums kv pimu eil nuostabi fakt . Štai, Los Angeles beisbolo komandai Dodge 1959 m. žaidžiant Chicagoje, spauda prisimin j labai gab metik Larry Sherry. Jis buvo gim s invali-

du. Tur jo stiprius defektus kojoje. Buvo operuotas, ta iau nebuvo pilnai sugydytas. Ir po operacijos jis tegal jo vaikš ioti su specialiais ortopediniais batais. Bet jis kaip pabl d s nor jo tapti beisbolo žaidiku. Ir tai didžiosiose komandose. Kai at jo atitinkam amži , jam buvo pasakyta, kad d l kojos jis negal si s to pasiekti.

Larry nenusimin . Jisai žaid , nors ko- j ir labai d l to skaud jo. Viename žaidi- me skausmai buvo taip bais s, kad jisai pa- praš jo vieton statyti kit žaidik . Pasibai- gus žaidimui, komandos ved jas m klausi- n ti, kas nutiko. Larry pasisak . Vadovyb suprato, kaip labai jisai m go beisbol , ir jo ne tik neatst m , bet pasir pino pritai- kyti specialius batus. Jisai toliau gal jo b ti žaidiku be skausm . Ir taip jisai išsivyst pirmaujan ius žaidikus, savo sugeb jimais nekart atneš s laim jim lemiamu mo- mentu.

Dar sp dingesnis štai vienos moters gyvenimas.

— Jeigu taip atsitikt man, aš kulka iš- tašky iau savo smegenis, — pratar vienas vyras ikagoje, pamat s kaip Velma Snyder

sunkiai juda, b dama d l polijo ligos supa-
raližuota. Ji tai išgirdusi tik nusišypsojo.
Jos gyvenimo istorija tokia: iš pradži ji
buvo pajutusi skausm galvoje. V liau, lip-
dama laiptais, ji pasteb jo, kad negali val-
dyti vienos kojos. Tre i dien jau ji nebe-
vald abiej koj ir, pašauktas gydytojas,
pasak , kad ji yra susirgusi polijo liga. Ne-
begal jo ji nei atsistoti, nei vaikš ioti. Buvo
priversta nuolat pasilikti lovoje ar vežioja-
moje k d je. Taip ji jau sud v jo net tris
vežiojamas k des, bet jos dvasia nepal žo.
Gavo Wesley Memorial ligonin je, ika-
goje, sekretor s darb rentgeno skyriuje.
Kas ryt ji apsirengia ir vežiojamoje k d je
nuvažiuoja restoran pusry i . Paskiau,
rankomis sukdamu k d s ratus, ji kasdien
nuvažiuoja gatv mis dvi mylias ligonin .
Tas jai užima valand laiko.

Po dienos darbo ji v l savo vežiojama
k de gatv mis važiuoja viešbutin, kur gy-
vena. ia irgi veltui laiko neleidžia: skalbia
drabužius, juos lygina, skaito, rašo. M gsta
skaityti mediciniškas knygas. Pasimoko ir
kalbos, kad gal t raštin je geriau raštus
sudaryti iš diktofon .

Ji neb na vis laisv laik užsidariusi namuose. Lanko muz jus, pasiekia ir kino teatr . Buvo teatre, kur rod muzikin veikal "The Music Man". Susirgo tur dama dvidešimt su keleriais metais. Bet ir po ke liolikos ligos met ji nelaiko sav s invalide. sitikinusi, kad savo darb gali atlikti neblogiau už kitus. Tai patvirtina ir jos vyresnieji.

— Aš jau užmiršau, — sako ji, — kas tai yra vaikš ioti. K d pasidar mano gyvenimo dalis.

Dabar ji labai džiaugiasi, kad staigos yra linkusios imti darb ir tokius invalidumo paliestus asmenis.

Suprantama, kad liga yra didel sunkenyb , ir reikia didžio dvasios stiprumo j pakelti ir stengtis b ti naudingam. Bet mes turime iš kur stipryb s semtis. Šv. Vincentas a Paulo savo vienuolijos narius uoliai ragindavo net ir ligoje neapleisti dvasini pratyb , kad kaip jis sakydavo, k no liga neapimt sielos ir nedaryt žmogaus dvasioje drungnu ir netobulu.

Net ir iš pasaulio s kuri išnir žmon s stengia parodyti daug ryžto. Štai pranc -

z garsioji aktor , v liau tapusi giliai reli-
ginga, leva Lavalliere, m nes prieš savo
mirt kent jo labai sunkius skausmus. Kai-
riosios akies ji buvo visai netekusi. Reik jo
jai pakelti labai skausming operacij , kad
akies visiškai netekt išimti. Ir viskas buvo
daroma be narkoz s, nes silpna ligon s
sveikata neb t pak lusi anais laikais var-
tojamo apsvaiginan io kokaino.

Po operacijos atsirado taip šiurp s
skausmai, kad gydytojas buvo priverstas
susi ti akies vokus. Draug , kuri operaci-
jos metu buvo prie ligon s, nor jo palai-
kyti jos galv , ta iau leva sulaik , tardama:

— Visiškai teisinga, kad Dievas tai nu-
valo, kas buvo nusid j . J zau, aš su Tavi-
mi.

Ir ji nei akimirk nesusvyravo.

Kai ji buvo taip nusilpusi, kad jau ne-
steng nei melstis, sutelk savo paskutines
j gas ir atsistojo. Atsiremdama savo drau-
g , ji pri jo prie lango, atskleid geltonas
užuolaidas, ži r jo valand l matom pro
lang bažny ios bokšt , persižegnojo ir
sunkios ligos suvargintomis l pomis pra-
tar :

— Fiat. Teb nie Tavo valia.

Šv. Marijos ligonin s Waterbury, Conn., kapelionas kun. Lawrence E. Skelly yra paraš s knyg el "Why Squander Illness" (Kam veltui eikvoti ligos laik ?), kuri turi daug patarim sergantiems. Beskaitant j akis krito ši mintis:

— Jeigu Dievas k nors iš m s atima, jis tada palieka vietos d l savo malon s. Be Dievo — liga yra sunkus jungas. Su Dievu yra gražus garbinimas, nuolatin auka. J s lova, j s vežiojamoji k d yra altorius, ant kurio j s aukojat s drauge su savo išganytoju. Tik vienas Dievas težino, kiek ger o j s galite padaryti sau, savo gimin ms ir draugams, misionieriams, sieloms skaisykloje, jeigu tur site kantryb s, jeigu kent site pasiaukodami. J s kasdien išgyvensite šv. Mišias, nauj Kalvarij .

Min tas autorius stengia giliau žvelgti kan ios prasm :

— N ra tragiškesnio dalyko ši dien pasaulyje, kaip išeikvota kan ia. Tik pagalvokite, kiek kent jim yra ligonin se, neturt li butuose ir tarp kare sužeist j . Šv. Teres Vaikelio J zaus pašventindavo kiek-

vien savo jaunatviško gyvenimo kent jį . Taip darydama, ji tapo maldos misionier , kaip kad ji nor jo tapti kan ios apaštale skleidžiant Kristaus karalyst . Ir ji buvo taip s kminga, kad šiandien ji yra dangiškoji m s misionieri glob ja. J s taipgi galite b ti misionierius, pašv sdamas kiekvien savo kent jim , išgerdamas kelet laš iš t kartybi , kurios teka per Getsemani kieliko briaunas.

Min tasis ligonin s kapelionas skatina sergant j dažniau trumpais atsid s jimais kelti mint prie Viešpaties, kad ir pvz. šiais žodžiais:

— O, Dieviškasis Ganytojau, kuris visada m gai paguosti ir gydyti sergan ius k - nu ir siela, duoki man kantryb s pakelti šiuos kent jimus atsiteisiant už tas kan ias, kurias d l man s ir kit iškent jai savo prikryžiuotu k nu. Savo galybe palengvinki mano skausm aštrum , bet vis pirma, J zau, gydyki mano sielos žaizdas. Nors man sunku melstis, bet aš visada kartosiu: "Teb nie Tavo valia"... Dieviškasis Mokytojau, pad ki man, kad aš ne tiek pats ieško iau paguodos, kiek steng iaus j kitiems

nešti; ne tiek žiriau, kad mane kiti suprast, kiek pats stengiausi kitus suprasti; ne tiek pats siekiau būti mylimas, kiek stengiaus kitiems meilės parodyti, nes duodami kitiems mes ir patys gauname, atleisdami kitiems ir patys atleidimo susilaukiame; mirdami gi mes gimstame amžinajam gyvenimui...

Min tas kapelionas yra surašęs gerojo ligonio savybes:

1. Geras pacientas yra klusnus; liga jį padaro priklausomą nuo gydytojų, gailestingą jį seseli, šeimos, draug, ir jis su visais stengiasi klusniai bendradarbiauti.

2. Geras ligonis stengiasi būti linksmas. Tiesa, ne manoma būti linksmam turint aukštą temperatūrą, kliebant, tačiau, kitose aplinkybėse — giedrumas gali daug suraminimo atnešti kitiems ir paguodos sau.

3. Geras ligonis stengiasi nesiskusti. Ligoniuvi nelengva pataikyti. Jam gali atrodyti maistas peršaltas ar ne toks, kokio norėt — ar atnešamas peranksti, ar pervaila, gailestingoji sesuo ar patarnaujantieji neatrina, kada labiausiai rodos, reikalingi...

Draugai neaplanko... Ta iau geras pacien-
tas žino, kad n ra tobulumo pasaulyje, ir
stengiasi sulaikyti murm jim .

4. Geras pacientas yra d kingas, verti-
na kiekvien jam suteikt patarnavim .
"A i ", išgirstas iš ligonio l p , atskleidžia
jo tauri siel .

Ypa kiek galima stengtis palaikyti ge-
r nuotaik . Teisingai min tas autorius sa-
ko:

— Šypsena nieko nekainuoja, bet labai
daug duoda. Ji praturtina tuos, kurie j pri-
ima ir nedaro skurdesniais t , kurie j duo-
da.

Tai nelengva vykdyti, bet gi turime
šaltin , iš kurio galime semtis j g ir kv -
pimo. Dr. F. Miller, duodamas patarimus
ligoniams, nesveikatos prirakintiems prie
savo lovos ar savo kambario, knygoje "Bed-
side Book for Shut-Ins" (Knyga ligos na-
muose uždarytiems) sako:

— Yra trys tobuli Dievo meil s išreiš-
kimo b dai, trys sakiniai, kuriuos kiekvie-
nas ligonis turi žinoti: Pirmas yra skirtas
skausmo, r pes io, pervargimo, nusivylimo

metui, kada iš širdies reikia sakyti: "Teb -
nie tavo valia, Viešpatie".

Antras — kiekvienos dienos pradžiai,
kiekvieno naujo užsimojimo pradžiai, kiek-
vienam dienos veiksmui, kada patariama
pasakyti: "Viskas d I Tav s, o Dieve".

Tre ias — paguodos, džiaugsmo, pa-
lengv jimo laikotarpiui, kada pvz. ateina
aplankyti taip mieli draugai, ar kada at-
siun iamos malonios dovanos. Tada tartina:
"A i Tau, o Dieve".

5

Ligos kančios ištiktajam

Vienas mintytojas, pavarde Klug, kartą yra pasakęs:

— Kiek daug ligonių kambarių, juose gulintiems kenčiantiesiems ir jų artumoje esantiems, galėtų pasidaryti tylios ir šventos palaimos šaltiniai, jei kančios ištiktieji ir skausmą pažymintieji veržtųsi dėl išganingų žinojimų, kad pasaulyje

yra idealas ne tik nore kurti, bet ir pasiryžime kent ti. Išmokimas kent ti žmog subrandina ir padaro j rams iu kitiems.

Liga yra didel kent jimo mokykla, kad tik mes stengtume ja reikiamai pasinaudoti. Didelis aukl tojas Fr. W. Foerster ia tok ryšk patarim duoda:

— Mes turime pakelti neišvengiamus ligos kent jimus ne paniur ir sur g , o su kantrybe ir skaidria nuotaika, kad visiems, kurie mus slaugo ir lanko, paliktume graž sp d .

Kiekvieno susirgusio pareiga panaudoti visas galimas medicinos priemones, kad jisai gal t grei iau pasveikti ir, atgav s j - gas, gal t jas panaudoti savo šeimos, savo tautos, žmonijos gerovei. Ta iau, tai pareikalauja kartais ilgesnio laiko ar liga gali b ti iš viso sunkiai pagydoma. D I to labai svarbu žvelgti gilesn ligos prasm . Iš dalies tai gali mums paaiškinti šis mažas vykis: kart miestietis, išvyk s kaim , pamat lauke besiganant arkl , prie kurio kojos buvo pritvirtinta sunki kalad . Jis pareišk didel nusisteb jim šeiminkui, o šis m aiškinti:

— Tai smarkus arklys — turi paprot nušokuoti per tvoras ir laukus. Jei jis būtų laisvas, visai kur nuklyst .

Galbūt ir mes kartais kažin kokias lankas nušokuotume, jei Dievulis nepririšt prie mūsų kokio svorio, sunkumo, kad ir ligos pavidale. Tai priverčia mus susimstyti, sigilinti savo gyvenimo kryptį ir jį reikale pakeisti.

Rašytojas Alban Stolz savo veikale "Dievo lakštingala" primena, kad Jzus yra sielmedžiotojas ir kaip kurtis — medžioklės šun — Jisai kartais panaudoja ligas.

Kart vieną vienuolį nuėjo Tebetumumas pas šventumą pagarsį atsiskyril Joną ir maldavo užtarimą, kad jį sveikata greičiau sugrįžt. Atsiskyrilis jam pratar :

— Drauge, tu nori būti išgydytas nuo to, kas tau yra naudinga. Kaip muilas švarina drabužį, taip liga — sielą. Būk kantrus.

Viešpats pats gydė raupsuotus ir kitus ligonius. Gydimasis yra Dievo planuose, tačiau, kol mes esame ligos apimti, labai

svarbu atsiminti to atsiskyr lio žodžius, kad susirgimas tai sielos valymo laikas ir mok ti iš tos k niškos nelaim s sau dvasin j g semti.

Ilgiau plaukioj s laivas pagaliau patenka taisymo dirbtuves. Iškus iš vandens, pastebima, kiek prie jo buvo priaug visoki austri ir kit dalyk , kurie tik kliudlyg ir greit slidim vandeniui. Ligoms ir m s sielos laivelis patenka remonto dirbtuves, ir m s siel ligos kan i ugnis gali gražiai pravalyti, jeigu tik mes tuo mok sime pasinaudoti.

Viena mergait , krisdama taip save sužalojo, kad atsirado kupra. D I to ji daug ir daug iškent jo. Kai didžiame nuli dime ji vien vakar užmigo, susapnavo, jog angelas savo auksine lazdele paliet jos kupr ir ia išaugo sparnai, stipr s, auksiniai. Jais ji lengvai gal jo drauge su angelu pakilti aukštyn prie dangiškojo T vo.

Liga ir mums gali išauginti dvasios sparnus, kurie net pa iuose kent jimuose ras daug paguodos, o amžinyb je — gaus atpild .

D I to Šv. Rašte (Siracho knygoje) skaitome, kad liga padaro žmogaus siel blaivi . D I to ir šv. Pranciškus Salezietis kalb jo:

— Jei svarstysime mes kent jim koks jis yra, jisai atrodo baisus, bet jeigu j ži - r sime Dievo valios šviesoje, jis virs meile ir džiaugsmu.

6

Ilis jimasis

Dievo mintyje

Viena iš didžiausių kančių ligoje ir senatvėje yra jausmas, kad esi niekam nereikalingas, kad tavimi niekas nebesidomi, kad esi tik sunkenybė, kad, pagaliau, nei su pačiu Dievu tikro ryšio ne stengi rasti. Net ir maldoję ligonis kartais nebe stengia susikaupti, paramos rasti.

Visas blogumas yra iš to, kad daugelis ligoni m sto jog meldimasis tereiškia ro-žan iaus kalb jim , skaitym iš maldakny-
g s, atmintinai išmokt mald kartojim .
Tie dalykai geri, bet sergan iam gali b ti persunkus, dažnai atitraukti. Bet gi yra kita maldos r šis, kuri kaip tik sergan iam la-
bai patartina. Tai ramus ils jimasis Dievo mintyje, jautimas Dievo artumo, bandymas savo trumpa mintimi pareikšti Jam meil , pagarb , pad k ir atsidavim , minties ir širdies jungimas su Dievu, išreiškiant tai savo paties pasirinktais žodžiais. Dievas, nors nematomas, bet jis visada yra ken ian-
iojo artumoje, pasiruoš s savo malone pa-remti t , kuris to ieško.

Ieškojimas jungties su Dievu nukreipia žmogaus žaling linkim susitelkti tik vien savo paties nelaimingiausi pad t. Ligo-
nis yra link s ligos ženklus aiškinti kuo blogiausia. Jis link s be pertraukos kalb ti apie savo skausmus ir kan ias. Jis link s nepasitik ti net daktarais ir gailestingomis sesel mis. Tai vadinami hipochondriški reiškiniai. Juos nugal ti padeda stiprina-
mas pasitik jimas Dievu ir didesnis nuošir-

dumas su artimu, iš jo ne tik ieškant sau kokios gerovės, bet net stengiantis būti kitiems gerais. Min tasai autorius D. F. Miller pasakoja apie ligos patalan parbloktą motiną, turinčią gausiai vaikų, kuri savo šeimai ir kaimynams bei draugams „steng daug padėti, kalbama žodžius iš patyrimo, semto ligos beįgiškume ir apmstymuose.

Šitokius nurodymus mums duoda tikėjimas, ir jie turi didelę vertę. Vienuolis D. F. Miller, knygoje "Ligos palaima", sako:

— Nežiūrėkime kaip geri vaistai būtų parašyti, jų vertė bus nepakankama, jeigu nebus reguliariai priimamos ir dvasinės medicinos dozės, kurias paruošia tikėjimas.

Ir jis net pataria ligoniui, kai jis ims vaistus, panaudoti tai kaip priminimą, kad jau laikas priimti ir koki nors dozę dvasini vaistų.

Ligoniui tenka daug laiko praleisti vienumam, ir tai kaip tik yra gera proga ugdyti draugystę su Dievu, su angelų sargu, sijausti šventųjų pavyzdžiu.

Ir bendravimas su žmonėmis ligoniui gali būti didelė mokykla. Jam tenka susi-

durti su savimeiliais, kurie ateina net prie ligonio lovos tik tam, kad pasakot savo rpesius, dejuot d l savo nepasisekim ir liežuviu paplakt savo kaimynus. Ligoniuu tenka pajusti savo draug ir artim j egoizm , kai jie neranda laiko dažniau aplankyti ir nenujauia, kiek daug trumpas apsilankymas gali reikšti. Ir ligonis gali nusistatyti, kad išgij s jis taip nedarys.

Iš kitos pus s — ligon pakelia atsilankiusi linksmumas, artimo meil , matymas, kad žmogus, tur s daugyb darb ir rpesi , visgi parodo, kaip jam esi brangus ir tau skiria ilgesnes valand les laiko. Ir tuo patyrimu pasiremdamas ligonis gali suplanuoti vis gyvenimo program tam laikotarpiui, kai jis pagys.

Ir t savo tobul jim ligonis privalo prad ti jau nuo dabar, atlik s ger išpažint ir pri m s šv. Komunij . Tai kartu b t jo pasiruošimas ir pagijimui, ir amžinatvei, jei Dievas pašaukt . Min tas dvasini kny g autorius D. F. Miller pasakoja, kaip jisai at jo su sakramentais pas vien vyresnio amžiaus asmen , kuris buvo kurias ir aklas. Ligonis kl pojo vienas kambary, kur my-

lin ios rankos padar taip švar ir tvarking . Kai jis suvok , kad at jo kunigas su Šven iausiu, prad jo kalb ti T , kuris buvo atneštas prie jo, tardamas:

— B ki pasveikintas Viešpatie, Mokytojau ir Išganytojau. Esu aš tik nevertas tavo tarnas, vargingas nusid j lis ir nenusipelnau Tavo apsilankymo. Bet aš tikiu Tave ir turiu vilt Tavyje; myliu Tave visa savo širdimi.

dav s šv. Komunij , kunigas negal jo kalb ti kartu mald su ligoniu, kuris negirdi, bet ligonis pats tuojau kartojo:

— A i Tau, Viešpatie, šimtus t kstanti kart už at jim pas mane š ryt . Neradai man s sveiko. Mano klausa pranyko. Akys teišskiria tik šviesel , bet šiaip — aš d koju už man Tavo suteikt sveikat . Pad ki man lengviau tvarkytis, kad b iau kuo mažesn našta saviškiams, bet jeigu nori, kad daugiau kent iau, visada teb nie Tavo valia.

7

Paguoda

kent jimuose

Austrijos sostinėje Vienoje 1904 metais buvo palaidota nuostabios kantrybės moteris Monika Gruetzner. Keletos metų laikotarpyje ji pergyveno septynias operacijas, kuri metu buvo tarp gyvybės ir mirties. Po paskutinės operacijos, kuri vyko 1898 m., ji jau nebegalėjo apleisti savo ligoninės lovos

iki pat paskutin s dienos. Jai atrod , kad nebuvo jos k ne nei mažiausios vietos, kurios jai neskaud t . Ir vis d lto ji steng rašyti apie nuostabius džiaugsmus, išplaukian ius iš kent jim . Ji raš :

— Mielajam Dievui nuoširdžiai d koju už savo kent jimus... Savyje aš tik ugdaunor siekti šventumo, pad ti laim ti sielas... Nebegalvoja apie save, o tik apie atgail , koki esu skolinga Dieviškajam Teisingumui... Savo ypatinga pagelbininke pasirinkau miel j Sopuling j Dievo Motin , ir ji tikrai išklausys mano kasdieni mald : suteiks ypating maloni ir ypatingo kent - jim pam gimo...

Mes skaitome apie tos moters pakili siel ir stebim s — iš kur žmogus gali tur - ti tiek ryžto savo ligoje, tiek mok ti savo nelaim žvelgti amžinyb s šviesoje. Gal mums iš dalies tai paaiškins sekantis pavyzdys: Innsbrucke (Austrijoje) XVII šimt - mety vienas kilmingas vyras sirgo be vilties pasveikti. Gimins ir artimieji buvo apsup jo lov . Kai tik tuo metu jisai tur jo pri - imti labai kar ius vaistus. Kažkas pasak , kad jisai nugal s t prikl jausm , jeigu

gers sveikat tam, kuris jam yra brangiausias. Nepagydomai sergantysis ved akimis nuo vieno prie kito ir pagaliau jo akys sustojo prie paveikslo Viešpaties Jaus Alyv daržely. Ir ligonis nuoširdžiai prabilo:

— Tave, mano mylimiausias, aš keliu ši taur ; Tave, kuris d l mano išganymo savo kan i taur esi išg r s.

Pamaldaus grafo Chambord paskutin je ligoje didžiausia brangenyb buvo brangus kryžius su relikvijomis iš Šventosios Žem s. Jis m go dažnai kartoti:

— Tai yra mano didžiausias, vienintelis tikriausias guod jas.

Moteris, pavarde Kreszentia Hoesz, savo paskutin je sunkioje ligoje lankytoj klausiamo, kaip jai sekasi, šypsodamasi atsak : "Gerai, galiu d l Kristaus kent ti". Kartkart mis ji kalb davo savo pa ios sukurt ir jos pam gt mald :

— O, manieji s nariai, garbinkite Diev , kad Jisai dav jums sugeb jim kent ti.

Garsus profesorius ir filosofas Petras Wust nepagydomai sirgdamas, 1940 m. raš savo vienai paž stamai:

— Mano kankinystė tebesit sia. Skausmai trunka dien ir nakt, ir dažnai taip, kad sudejuoji ir nor tumei prašyti: "Bran-gusis Dieve, pasiimki gi mane iš t kan i ". Ta iau aš žinau — tvarinys privalo laukti, kol Viešpa iui patiks... D koju gerajam Dievui už visk, k ir kaip jis man yra siunt s. O j s — melskit s ir toliau už mane...

Pranc z rašytojas konvertitas Karolis Joris Huysmans, kuris prieš savo atsiverti-m buvo ved s gan lengvap dišk gyveni-m, prieš savo dien pabaig tur jo daug kent ti. Ta iau jo tik jimas atlaik tuos bandymus. Aki liga privert j 1905-1906 met žiem praleisti užsirišus akis. Net ir raminan io morfijaus jis nepa m, tarda-mas:

— Ken iu aš Viešpa iui taip paskyrus ir t bandym aš pakelsiu.

Griaužiantis v žys ap m jo burn, jo kakt, jo liežuv. Operacijos b du teko ge-r dal jo t k no dali nuimti. Vargšas daug kent jo, ta iau jis pratar :

— Turiu tai kantriai pakelti, kad visi, kurie skaito mano raštus, gal t žinoti, jog

mano katalikybė nebuvo vien tik literaturoje.

1907 metų Didįjį Penktadienį jisai atsiduso:

— Ak, kad Viešpats mane šiandien drauge su tuo geruoju latru pasišaukt ...

Tačiau jis dar turėjo išlaukti dešimt ilgų dienų ir baugi naktis, kada prasidėjo alkis ir troškulis, ir tik 1907 m. gegužės mėn. 12 d. mirtis jį išlaisvino iš jo baisios kankinimų. Ir mirdamas jisai maldavo atleidimo, jo nuodami ir išreiškė, kaip brangus jam yra tik jimas.

1927 metais sunkiai susirgo levas Levaliėre. Tai buvo senoji ir naujoji pasaulio scenos žvaigždė, pasiekusi ypatingą garbę. Susirgo tačiau ji taip sunkiai, kad turėjo nuolat pasilikti lovoje. Dieną ir naktį jį kankino inkstų liga, sunkūs nervų skausmai veide ir eilėmis kankinimai. Ir tačiau, tik kankinimų su kury, jos siela buvo džiugi. Ji jautėsi laiminga su Kristumi pritvirtinta prie Jo kryžiaus. Iš jos buvusi draugė niekas negalėjo eiti jos kambarėlyje. Tik garsiam dramaturgui, Prancūzų Akademijos nariui Robertui de Flers jį kartą leido eiti

ir trumpai pasikalb ti. Atsisveikindama ji
išties jam draugiškai savo rank , ištarda-
ma žodžius:

— Pasakykite visiems, kurie tik ten apie
mane klausin t , kad j s mat te laimin-
giausi iš vis moter .

8

Neišvengiamai nelaimei aplankius

Kartais ne iš vienos kratinės prasiveržia atodsis:

— Padėk, Viešpatie, man išsaugoti nelaimi, kurios yra išvengiamos, ir duok stiprybę pakelti tas, kurios nėra išvengiamos.

Tarp tokių nelaimi, kurios neišvengiamai anksčiau ar vėliau beveik visus ap-

lanko, yra liga. stengti ligoje dvasiškai nepal žti yra didelis menas. Vis pirma ligo-
nis neturi jaustis, kad jis jau ištremtas nuo
visa to, kas domina sveikuosius.

ia galima prisiminti sunkiai sergan i
mergait Koelne, Vokietijoje. Kai 1888 me-
tais visas kraštas džiaug si, užbaigus didin-
g j to miesto katedr , priešais t menišk
k j pastat , pastog s kambar lyje, gul jo
sunkiai serganti mergait , kuri ligos metu
ištisomis valandomis s d davo prie lango
ir sek vykdomus statybos darbus. Tuo me-
tu pro jos pirštus slinko nesuskaitomi ro-
žan iaus karol liai. Ligon meld si, kad
darb metu neatsitikt jokia nelaim . Kai
prasid jo katedros šventinimo iškilm s,
mergait gul jo arti mirties. Staiga ji pa-
kilo. Jos veidas buvo papuoštas šviesiu
žvilgsniu. Ji pažvelg nauj j šventov , iš-
k l savo rožan i ir tar : "Dievo Motin -
le, juk ir aš buvau prie statybos!" Ir tada ji
susmuko atgal patal , ir užgeso jos gy-
vyb .

Kiekvienas, ligos prie lovos prirakin-
tas, gali daug gero kitiems padaryti savo

malda, savo auka, savo patarimu ir kantrybe.

Kart pas švent j Arso klebon Jon Vianney atvyko serg s vienuolis. J buvo atsiunt vyresnieji, kad prašyt pagydomas. Ligonis išd st savo r pest šventajam, taiau šis atsak :

— Mes privalome nor ti to, ko Dievas nori. Savo mirties valand gal si žvelgti, kad savo liga b si daugiau siel išgelb j s negu savo uolumu, sveikas b damas.

Ligonis sugr žo namo, bet vyresnysis nebuvo patenkintas. Praslinko dveji metai, ir jis v l pasiunt ligon su tuo pa iu prašymu pas Arso klebon . Kun. Vianney ir v l jam tar :

— O ne. Toks b damas, savo bendruomenei daugiau padedi negu sveikas.

Paskui jis pak l akis dang , lyg nor damas pasakyti, kad mes vykius turime išmokti žvelgti Dievo šviesoje.

Pats Kristus yra pagyd s daug ligoni . Viešpats dav žmogui išrading prot , kad jis stengt ištirti lig priežastis ir jas šalinti bei su jomis kovot . Ta iau yra ir to-

ki lig , kuri greitai nebus manoma nu-
gal ti. Iki amži galo bus nepagydom li-
goni . Bet j gyvenimas ir kan ia n ra be
prasm s. Jie gali b ti kantryb s mokytojai,
maldos apaštalai, amžinybei nuopeln sky-
n jai. Šis gyvenimas tai dar ne viskas, pra-
radus ir sveikat , dar ne viskas yra prarasta.

1933 m. Kleiberghofene, Muencheno
arkidiecezijoje, mir dvylika met išsirusi
tarnait Ona Naszl. Toje ilgoje kankinin-
kyst je šios mergait s siela buvo giliai su-
brandinta, k liudija pasilikusieji jos užra-
šyti š kiai:

1. Ieškoti Dievo yra gražiausias ir reika-
lingiausias m s gyvenimo uždavinys.
2. Tapti švent ja. Visa kita yra antraei-
liai dalykai.
3. Malda mums neturi b ti našta, ji turi
nešti džiaugsm .
4. Dalykai, kuriuose neb t vietos Kris-
tui, yra tušti.
5. Reikia išmokti kalbos su Dievu, kaip
ir kiekvienos kitos kalbos. Kristus yra m s
mokytojas maldos moksle.

6. Biauriausias melas yra nenuoširdus keli sulenkimas, rank sun rimas ir melagingas mušimasis kr tin .

7. Teb nie tik vienas tavo r pestis ir siekimas: kaskart vis labiau myl ti Diev .

8. Kas myli Išganytoj , nesibijo b ti J panašus neturte, kent jimuose ir paniekini- muose.

9. Klusnumas yra tiesiausias kelias to- bulyb .

10. Kiekviena gyvenimo akimirka — tai žingsnis amžinyb .

11. Gyvenk taip, kad kiekvien valand gal tumei mirti.

12. Noriai ir uoliai eik kryžiaus mokyk- l . Prie kryžiaus koj mes galime daugiau išmokti negu iš vis pasaulio knyg .

13. Tik tam kryžius yra sunkus, kuris j nenoriai neša. Jis yra lengvas ir saldus tam, kuris j su meile apkabina.

Kai sergant vienuol šv. Teodozij ty- ruose aplank kitas atsiskyr lis ir ragino, kad jis, kitiems sveikatos išmeld s, ir pats

sav s nepamiršt , šventasis atsiliep , kad jisai jau daug gero žem je patyr s, gero vardo žmon se susilauk s, tad belieka jam kent jimais anuos laim jimus papildyti, kad šalia paguod jis b t pak l s ir bandym valandas.

Kart serganti mergait paklaus motinos, kod l jai Dievas tokioje jaunyst je leidžia taip ilgai kent ti ligos skausmus. Motina atsak :

— Klausyk, Onute, baltasis vainikas tau danguje jau seniai yra paruoštas, bet jame dar tr ksta raudon roži .

Suprato mergyt ši graži motinos mint ir buvo kantri, iki Viešpats j pasišauk papuošti tuo amžinyb s vainiku su raudonomis rož mis.

Vienos lignon s kambaryje nuolat kab jo užrašas: "Dievo meil kasdien yra nauja". Jei Dievas mums siunt kryžel , tai dar nereiškia, kad mus užmiršo. Juk ir menininkas gerokai plaktuku ir kalto patranko marmoro gabal , kol iš jo sukuria amžiais neužmirštam menišk statul .

Šv. Gertr dos reg jimuose skaitome jos šitok pasikalb jim su Dievu:

— Gailestingumo Tave, ar man po šios septintos ligos jau suteiksi sveikat ?

— Teb nie tau žinoma, kad visada būtumei priversta mane visa širdimi kreiptis ir visus savo vidaus ir išorės sunkumus pavesti. Aš su mielu ištikimumu tave žiriu ir neleisiu tavęs prisilgti tokioms kančioms, kurios prašokt tavo jėgas.

Kartą traukinį kop moteris, pasiramsiuodama dviem lazdom. Ligonis pirštai buvo ligos išsukinti ir liudijo apie sunkias jos kančias. Bet moteriškai žvilgsnyje nesimat kartumo. Vienas keleivis, jį pažvelgęs, lyg norėdamas paguosti, jai pratar :

— Nėra didesnės laimės žmogui, kaip gera sveikata, ar ne tiesa?

— O ne, — atsakė ligonis, — daug svarbesnis dalykas būtų taikoje su Dievu.

Kun. Rueger kartą aplankė Vokietijos miškuose gyvenančius ir ilgus metus sergančius moteris. Namiškiai išėdavo darbą, ir jį turėdavo ilgas valandas būtų viena. Kunigas paklausė, ką ji ištiesas dienas veikia, kai nieko aplinkui nėra.

— Kai sekmadien mano s nus sugr žta iš bažny ios, — kalb jo ji, — aš prašau, kad jis man atpasakot pamoksl . T min- i man užtenka visos savait s ramybei.

Tai vienas iš daugelio b d gyventi su Dievu ir Jame ieškoti paguodos bei stipry- b s.

Kart bernardinas Feltre sak pamoks- l ligonin je. Buvo susirink ligo- niai ir gailistingosios seserys. Jis pabr ž , kad ir ligo- niai, ir gailistingosios seserys turi dažnai skaityti savo knygas. Ligonio knygoje yra trys žodžiai: kantryb , kantryb ir kantry- b . O gailestingos sesers knygoje yra taip pat trys žodžiai: meil , meil ir meil . O Dievo meil abiems yra ir kantryb s, ir ar- timo meil s šaltinis.

Kunigaikštis Aleksandras von Hohen- lohe, pasitrauk s iš pasaulio ir tap s vie- nuolyno viršininku, kart aplank miesto prieglaud , kur rado moter , sergan i artritu. Jos s nariai buvo lyg išsukin ti, ke- liai taip sutraukti, kad beveik liet smakr .

— Mamyte, Dievas jus, tur b t, labai pamilo, kad taip aplank , — pratar kuni- gaikštis.

— A i J s Didenybei už malon užkalbinim , — atsiliep senut , — daug kan i , sunkus kryžius, bet daug ir džiaugsmo... Jau 17 met , kaip man s tos kan ios neapleidžia. Bet k Dievas po savo kryžiumi pastato, tam duoda ir j gos po kryžiumi stov ti. Kent jimai pamilo mane, o aš pamilau kent jimus. Brangusis Dievas jau ia man skaistykl paruoš . Ir geriau ia iškent ti negu tenai. Kad Dievas mane myli, pasako man tie kent jimai, kuriuos iš visos širdies noriai pakeliu. Tik sakau: "Dangiškasis T ve, aš esu Tavo vaikas, o Tu — mano T vas". Aš nedaug tesimeldžiu. Paaukoti savo lig Dievui — jau yra malda. Aš puolu Kristaus žaizdas. Kai jau labai sunku pasidaro, pratariau: "Esu juk nusid j l , Tu Nukryžiuotoji Meil . Myliu Tave, o Tu myli mane. Kaip gi gali atsitikti tai, kas neb t naudinga mano sielos išganymui!

Kunigas Kasianas Karg savo knygoje, vardu "Mažoji paslaptis", aprašo, kaip jis atsilank ligonin , kur nugarkaulio smegen liga sirgo 18 m. amžiaus mergait . Gydytojai tik k buvo dvylikt kart iš jos nugarkaulio ištrauk truput l smegen iš-

tyrimui — tai buvo didel kan ia ligonei. Kunigas jai išties rank pasisveikinti ir paklaus , kaip ji laikosi.

— Nesijau iu nelaiminga, — atsak ligon , — meil , kuri Išganytojas man kvepia, turiu iškv pti. Ži riu kryži ir m s-tau, kad Viešpats man rodo savo žaizdas, o štai dabar aš Jam rodau savo žaizdas. Aš noriu nuolat Viešpa iui aukotis. Praeis pora m nesi , ir b siu pilnai pasiaukojusi. Mano širdis bus lyg tyra taur , pilna aukos kraujo.

Ir toji auka jai nebuvo nepakeliama, nes ji žinojo, kad yra gyvenimas, kur nebus nei lig , nei kan ios.

9

Stipri dvasia

silpname k ne

Mes esame prat Diev garbinti malda, šv. miši klausymu, jimu sakrament , ta iau tuo pat metu privalome Dievo garbei panaudoti ir mus ištinkan ius sunkumus, — taip savo knygoje rašo vienuolis trapistas M. Raymond. Sunk s likimo sm giai mums gal bus kaip tie plieninio kalto d žiai ak-

mens gabal , iš kurio iškalama daili statula. Reikia stengti surasti džiaugsmo ir tašomam kent jimo sm gi , nors tuos sm gius duot ir sunki liga.

Rašytojas Nino Salvaneschi apako. Bet tai jam nesukliud parašyti eil veikal . Viena j , pavadintame "Paguoda" ir išleistame 1957 m. Madride, jis sako:

— Jau dešimt met , kai esu aklas... Tai gi, gyvenu namuose be lang . Ta iau tos grandin s man yra sparnai... Tur jau pakankamai laiko susitelkti, kad gal iau gerai siži r ti dangaus m lyn ... Skirtingoje šviesoje gal jau matyti žmones ir daiktus, aistras ir paskirt ... Galiu pasakyti, kad laim negali b ti surasta pom giuose, bet sugeb jime džiaugtis tais mažais dalykais, kurie užtinkami kiekvieno gyvenimo kelyje...

Toliau jis rašo, kad žmoni gyvenime, kaip ir upi vandenyje, n ra to tyrumo, esan io šaltinyje, iš kurio up pradeda tek ti. Žmogaus gyvenimo simfonijoje jis randa keturias dalis: vaikyst s "adagio" (švelniai), jaunyst s "allegro con fuoco" (linksmai ir ugningai), subrendusio gyve-

nimo "crescendo" (kylan iai, augan iai) ir senatv s "rallentando" (l t jant).

Jo gyvenimui sul t jim atneš ne senatv , bet aklumas. Ta iau ir ia jis stengia rasti paguodos, tardamas:

— Tai kasdienis rankis, paded s man taisyti savo ydas. Be aklumo aš b iau buv s blogesnis negu esu. Aklumo d ka geriau supratau savo paskirt , žvelgiau gyvenimo prasm , radau nauj draug , laim - jau meil , priart jau prie paguodos šaltinio.

Lig jis vadina tikru dvasiniu aktyvumu, kal jimu, iš kurio siela siekia dangaus laisv s, ir net altorium, ant kurio Kristus gyvena ir ken ia su mumis.

Kaip chiriurgas operuoja k n , taip liga gali operuoti siel . D I to pagars jusi ligo - n Adela Kamm, sutikdama su Apvaizdos valia, yra pasakiusi: "Reikia stengtis žyd ti visur, kur tik mus Dievas bepasodint ". Ji sirgo devynerius metus. Pirmiausia plau -iais, paskui galva, viduriais ir pagaliau širdimi. Jai buvo duota apie 2.000 injekcij morfino ir kit vaist . Ji buvo 10 kart operuota; paskutin kart — savo mirties dien .

Mir , b dama 29 m. amžiaus. Ir vis d lto ji gal jo pasakyti:

— Dievas žino, iki kurio laipsnio mums reikia kent ti.

Kai 1911 m. kovo 1 d. pajuto, kad jau mirtis beldžiasi duris, pasipuošusi kaip visada g l mis, kalb jo:

— Viešpatie, suv linki mano mirt iki tol, kol mano k ne nepasiliks n vieno taško, neper jusio kankinyt s, ir kol nepasieksiu tos minut s, kai mano sieloje nebebus n vieno dalyko, kuris neb t tap s išgrynintas.

Mir su šypsena l pose. Tai buvo siela, supratusi gilesn ligos prasm .

Rašytojas Salvaneschi pasakoja apie savo draug Karol F., kuris ligos patale išbuvo 20 met , negal damas pajud ti. Prieš akis jam buvo taisytas veidrodis, kad gal t matyti nors gatv s jud jim . Ta iau tas paraližuotasis ligonis mat daug daugiau ir gal jo pasakyti:

— Vis d lto ateis diena, kada suprasime ši , mums atrodan i nenauding , kent jim prasm .

Min tas rašytojas pasakoja ir apie kit savo draug Luisito R., kuris jau 16 m. negal jo pajud ti, deformuotas reumatizmo, ir treji metai buvo aklas bei paraližuotas. Šis ligonis taip kalb jo:

— Kaip matote, liga n ra artimos mirties šauklys, bet yra pašaukimas, kur siela priima. Reikia išmokti b ti paraližuotam taip, kaip reikia pasiruošti ir bet kuriai kitai profesijai.

O neregys rašytojas Salvaneschi prie t žodži dar prideda:

— Aš tau d koju už pamok , kuri man davei, kaip aš turiu eiti savo — aklojo žmogaus — pareigas.

Kunigas Juozapas Girard, 22 metus kankintas kaul džiovos, rado sau paguodos švent j bendravimo tiesoje. Ona Kotrina Emmerich, žinoma stigmatizuotoji, taip kalb jo:

— Ligoje aš matau y p a t i n g Dievo tiksl . Ligonis atgailauja už savo ar kit klaidas. Gal tai jam yra bandymas. Gal tai jam Kristaus patik tas dvasinis kapitalas, kur reikia naudoti su kantrybe ir pasidavimu Dievo valiai.

Be abejo, Dievas nori, kad mes su ligomis kovotume, panaudodami geriausias medicinos priemones, bet tai nekliudo iš ligos ištraukti ir dvasin s naudos, o tai gali padaryti tik tobulyb s sieki s žmogus. Mokslininkai studijuoja kent jim ir lig fizines bei psichines pasekmes, bet tik šventieji stengia pilnai suprasti ir nušviesti j neže-mišk prasm .

Marcela Pelligot Beyerbach, b dama 25 m. amžiaus, tapo paraližuota be vilties išgyti. Ji taip aptar savo gyvenimo program :

— Turiu mok ti panaudoti lig savo sielos išganymui ir savo gyvenimo kelyje sutikt siely gerovei.

Tad ligoniui tikriausias kelias yra k no pasyvum paversti dvasios aktyvumu, fizin silpnum paversti dvasine j ga ir, daug ko atsižadant, pasiekti dvasios pergal .

Šveicaras Alfredas Froidevaux, svetimšali legiono narys, sužeistas ir 10 met besigydydamas, tur jo pakelti septynias operacijas, pamažu aukodamas savo rankas ir kojas, kol teliko vien jo liemu. Ta iau, neprarasdamas dvasios šviesumo, jis kalb jo:

— O vis dėlto ir man saulė šviečia, bet toji, kuri jau iu tik jime.

Kotrina Mansfield, ilgus metus iki savo mirties baisiai kentėjusi, rašė :

— Prieš mirtį dar noriu pasakyti vieną savo paslaptį: kentėjimui reikia mokėti jungti savo gyvenimą. Kai mes stengiamės jį priimti, jis pasikeičia. Kentėjimas persikeičia meilė. Štai kokia yra mano paslaptis.

Henrikas Baumann, savo gyvenime paklaidą daug kentėjęs, sakė :

— Kentėjimas — tai lyg mitologinis medžioklės žaidimas su baime jai akis, tavo pavars uola. Tačiau jei stengsis drąsiai žvelgti pačias jos akis iš liukės, ten pamatysi atsimušant dievišką veidą.

Pagaliau minėtasis rašytojas Salvaneschi skelbia:

— Kentėjimas yra paslaptingoji harmonija. Reikia tik pagauti vieną gaidą, kad galėtum suprasti kokį nors motyvą iš begalinės skausmingosios pasaulio simfonijos.

Jautimasis nelaimingu glaudžiu nuolatiniame nusistatyme pabėgti nuo bet kokio

skausmo, ir tas nesugeb jimas kent ti yra pagrindinis m s nelaimingumo šaltinis.

Taigi, sutem ir grandini kantryb s bei skausmo broliai — pirmyn! Eikime ryžtingai tuo keliu, kuriuo kiti jau vakar pra - jo ir kuriuo dar kiti eis rytoj. Kent jimas yra siauriausias pasaulio kelias. Mums horizontai atsiskleis tik po amžinosios aušros.

Tas pats rašytojas mus skatina, kai ni - riomis valandomis šaltas kent jim lietus kris ant m s sielos, ieškoti prieb gos sau - l t savo gyvenimo valand atsiminime. Nuli dim , kuris beldžiasi m s vartus, dažniausiai lydi viltis, kuri paprastai taria paskutin žod . Jis sergantiems pataria nu - vykti ligonines, kur tiek daug ligoni , jau neturin i galimy b s pagyti. Tada m s pa - d tis atrodis daug viltingesn .

Tas aklasis rašytojas vienoje savo knygoje yra paskelb s savotišk ligoni ko - deks :

— Liga, — sako jis, — tai yra kal ji - mas, bet jame siela išsikariauja tikr j lais - v . Liga nutolina nuo pasaulio, bet priarti - na prie m s paskirties. Liga — tai fizini j g apribojimas, bet jos metu galima išau -

ginti dvasios galias. Nenusimink, bet gairinkis viltimi, kad kiekvien jung galima perdirbti sparnus. Tavoji liga yra laikin , bet ji tau pad s suprasti amžin sias paslaptis. Jei tavo liga nepagydoma, pakelk savo galv Kristaus šviesos spindulius. Lai tavoji lova tampa altorium, ant kurio aukosi savo karšt siel . Ir tada tu laiminsi kent - jim , kuris tavo dvasios pol kius maitina, kuris tau atveria žvaigžd t sias amžinyb s duris, ir tada suprasi, kad kent jimas par - kvie ia Krist gyventi tarp m s ...

Šias mintis pakartojo rašytojas kun. J. M. Berengueras. Jis buvo vienuolis misijonierius Vidurini je Amerikoje. Deja, sunki liga j privert nutraukti misij darb ir uždar tarp keturi sien . Bet ir ia jis rank nenuleido. Paraš turining knyg , vardu "Para ti, hermano enfermo" (Tau, serg s broli). Šios knygos žangoje ligonis autorius sako:

— Supratau, kad mano kovos laukas yra ia, mano kambaryje, mano skausm lovoje, ir kad iš ia aš galiu kovoti Viešpaties kov , kaip ir tu, broli ligoni... Ži r k savo lig kaip Dievo palaim . Šis ligos

kambarys, atrod s lyg kal jimas, išsaugos
tave nuo dideli dvasini pavoj . Koki
puiki prog turi kent ti, atsiteisti ir atgai-
lauti! Kaip esi pagerbtas, gal damas bend-
rauti su Kristaus kan ia! Kokia paguoda
matyti iš tolo besiartinan i mirt ir gal ti
jai pasiruošti. Tieski savo rankas kryži .
Kartok su Kristum: jei privalau kent ti, te-
b nie Dievo valia...

J s esate mano broliai. Drauge žygiuo-
jame Kalvarij . Stiprinkime vienas kit
tikrumu, kad nuo Kalvarijos pasieksime
amžin j laim . Ten m s laukia ištiestos
rankos Kent jusio už pasaul ...

10

Kent jį

mokykloje

Kent jį tai yra dieviška dieta, kuri, nors žmonės nemaloni, Dievo yra skiriama brangiausiems vaikams, kaip geras, nors ir kartus, vaistas, — rašė I. Walton.

Nu vienas žmogus neišvengia kent jį mokyklos, tik ne visi šioje mokykloje yra geri mokiniai. Bet tai galima labai daug ko išmokyti. Teisingai sako M. Moravskis:

— Kaip gi daug dorybi pasilikt pa-
sauilyje nežinom , jeigu neb t kent jim .
Kantryb , gaillestingumas, ryžtingumas, ku-
ris nepaiso joki pavoj nei mirties, pasiau-
kojimas aukštesni siekim tarnyboje, kil-
numas, kuriuo mus stebina krikš ioni did-
vyriai, yra kil tik iš kent jim .

Kent jim mokykl iš j s žmogus gali
didžiai savo siel praturtinti ir skaidriai
spinduliuoti kitus. Vokietijoje vienas kal-
n gyventojas buvo sunkiai sužeistas krin-
tan io nuo aukštum akmens. Uolos gaba-
las jam sutriuškino nugarkaul . Jis buvo nu-
gabentas ligonin , bet pasiliko neišgydo-
mas ir pats jaut , kaip vienas po kito ap-
miršta jo s nariai. Jisai suprato, kad mirtis
diena iš dienos vis art ja.

Pus met jisai gr m si su savo likimu
ir net su pa iu Dievu, bet pagaliau g ris
jame laim jo. Jis v l tapo smagus, tvirto
b do vyras, kaip anks iau, tik bej gis d l
ligos. Bet jis jau steng g riu spinduliuoti.
Nekart , kai ligonin j atsirasdavo žmogus,
kuris jau nieko nebenor jo žinoti nei apie
Diev , nei apie Bažny i , nei apie kunig ,
ligonin s sesel jo kambar atvesdavo t

sužeist kalniet , ir po kokios valandos, pasikalb jus su šiuo ryžtingu mirtininku, ano atšal lio širdy sižiebdavo nauja aukštesnio pasaulio kibirkštis.

Pasaulinio karo metu buvo sunkiai sužeistas vienas ulonas. Granata jam sukapojo rank . Prie jo lovos lauko ligonin je s - d jo kapelionas ir j guod . Paklaustas, kaip jau iasi, sužeistasis tar :

— Kai skausmai pradeda nepaprastai deginti, aš visada pakeliu akis aukštyn.

Ir jo akys nukrypo kryži , kabojus ant sienos.

Pirmojo Pasaulinio karo metu karys W. Bauer sužeistas išgul jo penkias paras kovos lauke. Pagaliau jis buvo surastas ir nugabentas ligonin , kur greit mir . Jo dienoraštyje buvo rastas toks rašas:

— Jei tokia Dievo valia, Jam teb na mano paskutinis pasveikinimas... Penkios dienos kaip aš ia guliu tamsiame miške. Esu arti mirties iš bado. Daug kart meldžiau Dievo pagalbos, bet jos nesulaukiau; vis tiek pasilieku ištikimas Dievui ir nesi-skundžiu. Mano laikas jau yra at j s. Greit b siu jau savo amžinoje t vyn je, prie savo

gražiojo krašto broli . Iki pasimatymo danguje!

Tikrai yra prasmingas vysk. Spalding žodis:

— N ra išmintingas tas, kuris n ra pri - m s kent jim krikšto.

Žmogus stengia iškilti aukš iau ligos kent jim , k liudija ištrauka iš Edvardo Livingstono Trudeau "Autobiografijos". Jis rašo:

— Kai žvelgiu atgal savo gyvenim , tuberkulioz gl di kaip visada esantis atkaklus priešas. Ji išpl š mano brangiausias ir man atneš pirmuosius didžius kent jimus. Ji sukr t mano sveikat , kai dar buvau jaunas ir stiprus, ir atblošk mane š tolim krašt , kur aš stebiu jos žudant veikim aplink save. Ta iau toji kova su džiova man atneš tok patyrim ir paliko tokius atsiminimus, kuri nemainy iau visus Indijos turtus.

Samuel Lane Loomis raš :

— Išmintingas žmogus ligos kambar laikys mokykla, kur, Dievo malonei padedant, galima išmokti didži dalyk . Ligos kambar jis laikys kovos lauku, kur su Die-

vo pagalba galima pasiekti didži pergali ir triumf . J laikys sodu, kur, Dievui pade-
dant, galima rinkti kvapias g les ir ragau-
ti ramyb s bei šventumo vaisi .

Kart ligos patale gul jo 20 met vyras,
sirg s jau kelet met . Palaipsniui j ap m
paralyžius, ir jis negal jo pajudinti nei sa-
vo galvos, nei koj . Tik dar gal jo rankas
valdyti. Ta iau at jo diena, kai ir jo kairio-
ji ranka atsisk b ti valdoma. Ligonis pra-
tar :

— Dabar jau esu priverstas atsižad ti to
džiaugsmo — sunerti rankas, ta iau t au-
k mielai pakelsiu, aukodamas už tuos, ku-
rie jau niekada nebenori maldai sunerti sa-
vo rank ...

Didysis vengr rašytojas ir kalb tojas
Tihamer Toth pasakoja apie vien daug
kent jus ligon , iš kurio išgirdo šiuos žo-
džius:

— Daug lengviau yra kent ti, kai prieš
akis laikai kryži ir gali m styti apie ken-
iant Krist .

O didysis pranc z filosofas Pascal net
gal jo paskelbti, kad "krikš ioniuvi liga yra
normali gyvenimo pad tis".

Rašytojas De Maistre savo aprašymuose apie Peterburg kalba apie jaunut aštuoniolikos metų mergaitę, kurios galvą dvi savaitės. Per penket metų ligos met jau ji buvo netekusi ausy ir nosies. Liga ir toliau graužė jos jauną kūną. Bet iš jos lėp nesiveržė skundai, o tebuvo galima girdėti tik meilės ir kantrumo žodžiai. Kai po ilgy nemiego nakty jai buvo pareikšta užuojauta, ligonin atsiliep:

— Nesu jau taip nelaiminga, kaip manote. Dievas man suteikė malonę nem styti apie kitus dalykus, tik apie J pat.

Pranc zijoje, Nevers ligoninėje, gulėjo sunkios ligos išvargintas ligonis. Pagaliau jis man prašyti ją slaugiusi seselė, tardamas:

— Sesele, duokite man revolver. Jau daugiau nebegaliu. Duokite revolver!

Seselė valandą pagalvojo ir tarė, teikdama ligoniui kryžį:

— Štai ginklas, kurio dabar jums kaip tik labiausiai reikia.

Vienas chirurgas pasakojo, kad jokia kita operacija jam nepaliko tokio spūdzio, kaip vieno jauno klieriko operacija. Jo svei-

katos stovis neleido panaudoti migdan i vaist . Didžiojo skausmo valandoje seminaristas tyliai pratar :

— Da robur, fer auxilium, — Viešpatie, duok j gos, suteik pagalbos!

Apie tai pasakodamas, gydytojas prid jo:

— Kiekvienas stipryb s ieško ten, kur gali. Tikiu, kad mano pacientas jos ieškojo tikriausiame šaltinyje.

Šv. Grigalius I raš :

— Ligoniams reikia priminti, kad jie yra Dievo vaikai, k rodo jau vien tas faktas, kad juos lanko Dievo rykšt s sm giai. Jeigu Dievo planuose neb t numatyta jiems po ši baudim suteikti amžino paveld jimo, Dievas j nevalgint kent jim mokykloje.

Ir šv. Pranciškus Salezietis viename savo laiške moko, kad "lig reikia paversti malda". Giliai š dalyk žvelg ir šv. Augustinas, sakydamas, kad "gyvenimo skausmai yra lyg j r vandenys: jie praranda kartum , kai kyla aukštyn".

Bonos mieste vienam vyrui liga simet liežuv . Beliko vienintel išeitis — liežuv

nupiauti. Prieš operacij gydytojai pasak ligoniui:

— Po valand l s j s jau nebegal site kalb ti. Jeigu turite k nors svarbaus pasakyti, sakykite dabar.

— Garb J zui Kristui! — tar trupu- iuk pagalvoj s ligonis. Šiam tvirtab džiui vyrui taip tamsios ateities akivaizdoje prieš akis stov jo ne nusiminimas, bet aukštesnis reginys, kuriam neturi takos liga ir nesveikata.

Snieguotose Alp se kart sunkiai susirgo prie mažos koplyt l s gyven s kunigas. Aplinkui siaut baisi p ga. Staiga jo duris pasibeld sušal s, apsnigtas žmogus ir praneš , kad sunkiai serg s ligonis šaukiasi kunigo. Kalnuose toje vietoje buvo daug tarpekli . Važiuoti nebuvo manoma, o p s- iam nueiti pas ligon reik jo trij valand . Kunigas silpnu balsu pasak , kad jis yra ligos parblokštas, jokiui b du negal s nueiti, tod l patar pakviesti kunig iš kitos parapijos. Praslinko šešios valandos, ir tas pats žmogus v l gr žo, pranešdamas, kad ligonis nesutinka eiti išpažinties pas kit kunig , b tinai šaukiasi jo.

Serg s kunigas papraš par pinti neštuvus. Paima Šven iausi j ir, audrai siau iant, nešamas pas ligon . Kalnais keliauti tokioje p goje buvo be galo sunku. Bet pagaliau pasiek t viet . Sunkiai sergan io kunigo neštuvai pastatomi prie ligonio lovos. Jis susitaiko su Dievu. Šventoji Eucharistija j sustiprina, bet kunigas, tyliai alsuodamas, tokios sunkios kelion s nukamuotas, užmi-go amžinuoju miegu... O vis d lto jis pasi-liko gyvas žmoni atmintyje, kaip herojus, kuris, nepaisydamas savo mirtinai sunkios ligos, steng atnešti paguod kitam sergan-iam ir pagalbos reikalingam broliui.

Prelatas Gay sakydavo, kad kiekvienas kent jimas — tai Nukryžiuotojo pabu ia-vimas. Yra sunkus ligos ir kan i kelias, bet kokius naujus horizontus jis atskleidžia! Gabriel Petkevi ait — Bit labai tiksliai yra pasakiusi:

— K no akis gyvuliukams prapl šia pati gamta, o žmon ms — sielos kovos. Ir tik sielos kan i aštriais spygliais išklotas kelias nuveda žmog pro pasaulio klaik labirint prie saul to ideal aukuro.

11

Prošvaist s

kent jim nakt

Prezidentas Eisenhoweris 1960 m. pagerb liguist invalid Dwight G. Guilfoil, gyvenanti ikagos šiaurvakari priemiestyje, Arlington Heights, suteikdamas jam speciali dovan . Kod l tokios garb s susilauk šis karo veteranas? Antrojo Pasaulinio karo metu jis tarnavo fronto fotografu. Tuo metu

jis gavo sunki nugarkaulio lig ir taip pat susirgo paralyžium. B damas invalidas, jis vis dien turi praleisti vežiojamoje k d je. Neži rint to, jis suorganizavo pramon s bendrov , kurioje dirba panaš s j invali-dai. Toji bendrov pavadinta "Paraplegics Manufacturing Company". Ji buvo steigta 1950 m., ir 1960 m. joje dirbo 100 invali-d . J darbas — sud ti iš jau pagamint dali vairius elektrinius ir elektroninius dalykus.

Maža to, Guilfoil dvejis metais vežio-jamoje k d je apkeliavo 75.000 myli , dr -sindamas kitus invalidus imtis darbo, ku-riuo užsitikrint sau pragyvenim , skatin-damas darbdavius priimti invalidus tarny-b . Jis paruoš speciali program , kaip in-validams pad ti surasti darb . Yra ved s ir augina šeim .

Tai yra gyvas pavyzdys, kad, ligai ar senatvei mus slegiant, nenustotume ryžto ir vilties. Reikia pramatyti, kad anks iau ar v liau, kiekvien m s užguls negalios naš-ta. Graik legenda sako, kad, kai iš molio buvo sutvertas pirmasis žmogus, molis bu-vo sulipintas ne vandeniui, bet ašaromis.

Senieji meksikiečiai naujagimius sveikindavo žodžiais: "K diki, tu juk gimei kent jimui, tad kantriai ir tyliai kent k!" Bet kur gauti pakankamai jėgos ir tvirtumo? Galima pasimokyti iš generolo Gordon, kuris Kanios savaitį kartą rašė savo dienoraštį:

— Ar esi nuvargęs? Ir Kristus buvo nuvargęs. Esi nuliūdęs? Ir Kristus tai pergyveno. Ar jautiesi nesuprastas ir šaltai sutiktas? Ir Kristui nebuvo geriau. Koks Jis pavargęs, vienišas ir nuliūdęs buvo šioje žemėje... Argi mes turime tamsius savo vargais? Juk jie labai greitai praeis.

Pietinėje Krymo pakrantėje, prie Juodųjų jūrų, kitados stovėjo kryžius, iš kurio ranka tekėjo nenutraukiama vandens srovė, gaiviai laistydamą visą sodą. Tos vietos savininkas, pamaldus grafienas, buvo miške atradęs stiprų šaltinį, kurio vandenį iš jo atvedė. Tai simboliškas vaizdas, primenantis, kad ir mūsų sielos sodas yra laistomas gaivių dangaus maloni vandenių, einančių iš kanios kryžiaus, kuris gali mums apsireikšti vairiais baidais, taip pat ir ligos baidais.

Kartais gali atrodyti, kad mūsų ligos ar senatvės našta yra beveik pati sunkiausia iš

vis . Jeigu taip manome, tai mažai gyvenim tepaž stame. Kart šiaur s kraštuose sunkiai susirgo misijonierius. Jo draugas kunigas suprato, kad liga pavojinga, tod l nutar gabenti ligonin . Ta iau ji buvo už 350 myli . Kunigas pasi m vien eskim , užkink rogutes 12 šun ir taip keliavo 19 dien per sniegynus ir pusnis. Ligonis tur - jo 102 laipsnius karš io, o šiaur s v jas dažnai vis nupl šdavo prie rogu i pritaisyt uždangal . Mes susirg toki sunkum neturime, nes greitosios pagalbos automobilis nuveža ligonin per kelet minu i . Argi netur tume b ti d kingi Apvaizdai ir už tai?

Mes su pasibais jimu ži rime kiekvien savo lig , bet kiek žmoni savanoriškai tai pasirinko, nor dami patarnauti už save nelaimingesniems ligoniams! Štai viena Romos grafait stojo pranciškoni vienuolyn ir papraš , kad j leist slaugyti raupsuot j . Po kiek laiko t raupsuot j kolonij nuvyko aplankyti ligoni vienas misijonierius. Jis panoro pamatyti ir t vienuole tapusi grafait . J nuved raupsuot j kiem . Misijonierius nustebo, kad

raupsuotieji, pro kuriuos jo ta sesel , pagarbiam prieš j lenk si, o kiti net klaup si. Misijonieri atvedusioji sesel paaiškino:

— Tai sesel , kuri j s nor jote pamatyti. Ji jau nebegali iš ia išeiti, nes, betar naudama raupsuotiesiems, pati užsikr t . Ligoniai žino, kas ji yra. Jie supranta, d l ko ji tapo raups paliestu veidu ir rankomis. Klaupia prieš j iš meil s ir pagarbos. Aš tikra, kad šie stabmeldžiai visi mirs tik j šios vienuol s Diev . Jos namiškiams, t ve, pasakyk, nemin damas apie jos lig , kad ji yra laiminga ir patenkinta, nes iš tikr j ji tokia ir jau iasi.

Toki asmen , kurie patys nebijojo ligos, kad tik gal t artimui pad ti, buvo šimtai ir t kstan iai. Daugelis j šiandien yra garbinami ant altori . Tai aukos ir heroizmo ženklas.

Ligoje nemaža paguodos mums gali atnešti, jeigu mes stengtume ne tiek d mesio kreipti savo skausm ir nelaim , kiek pasteb ti, kaip aplinkiniai žmon s mumis r - pinasi ir mums pasišven ia. Kart F. W. Foersteris sutiko turting vyr , kuris buvo

apkeliav s pasaul , patyr s daug nuotyki ir daug ko mat s.

— Kada j s savo gyvenime jaut t s laimingiausias? — paklaus Foersteris. Atsakymas buvo visai nelauktas:

— Tada, kai viename Europos mieste gul jau ligonin je, sirgdama šiltine. Tada mane slaug angeliško švelnumo ir didžio pasišventimo sesel . Aš jai buvau visiškai svetimas. Ji tur jo apži r ti daug kit ligo ni , sunkiai dirbdama dien ir nakt . Ir vis d lto ištisas 8 savaites, kai gul jau toje ligonin je, jos veide tesimat vienodai spind s nuoširdus gerumas, kurio neaptemd jokio susierzinimo šeš lis. Tada aš jau iausi nepaprastai laimingas.

Taip pat ligoniui gali daug paguodos suteikti r pinimasis pad ti kitiems, gal net nelaimingesniems už save. Pasakojama apie vien liguist mergait , kuri, pati b dama gamtos nuskriausta, slaug kitus ir pad jo tiems, kurie patys negal jo sav s apr pinti. Ta iau laikas j pa i išgyd . Kai kiti kalb jo, kad dabar, pasveikusi, ji tikriausiai jau iasi labai laiminga, ji atsakydavo:

— Laimingiausia jau iausi tada, kai gal jau pad ti kitiems nelaimingiems, nors ir pati b dama juos panaši.

Pulkininkas Art ras Montalambertas, garsiojo kalb tojo brolis, buvo Afrikoje šauli b rio vadas. Jo kari eiles suguld choleros epidemija. Pulkininkas juos didžiausiu r pestingumu slaug , kol ir pats susirgo. Gul damas palapin je ant žem s, jaut šiurpius skausmus. Nuolat prie l p spaud kryžel ir lauk kunigo, nor damas išpažinties. Sulauk s ir atlik s išpažint , savo kapitonui tar :

— Pasakyk visam pulkui, kad mirštu patenkintas, nes atlikau savo, kataliko, pareigas. Daugiau man nieko nebelieka padaryti. Dar jiems pasakykite, kad aš j neužmiršiu amžinyb je.

Po pulkininko mirties, atpl šus jo testament , be kit rašyt dalyk rasta:

— Žmogus šiame pasaulyje turi dirbti ir kent ti... Prašau savo s n niekados neužmiršti Dievo nei katalikišk pareig ...

1928 metais Kinijoje kilo badas ir maras. Išalkusi j minios slinko vakarus, kur buvo geresnis derlius ir kur nebuvo bado.

Daugelis krito pakeliui. Laukiniai žvrys draskė jų kūnus. Viena krikščionė nutarė pašvęsti savo gyvenimą, padama tiems maro paliestiesiems. Kasdien su vaistų pindinėle ji eidavo gelbėti nelaimingą. Kartais ji pasijuto drugio kreivama. Vos porą dienų iškentėjo namie. Kiek pagerėjusi, vėl kėlėsi iš lovos slaugyti tų nelaimingų. Ligoniniai, jų pamatę, sveikindavo, vadindami gerąja seseria. Vis tą laiką ji pakrikštijo per 1000 kiniečių.

Pagaliau ligoniui, šalia rėpatingos mediciniškos pagalbos, neužmirština pati svarbiausioji paguoda — pasitikėjimas Dievu. Daugelis Lietuvos žmonės žadėjo lankyti šventas vietas, jei Dievas padės jiems išgyti.

Čia prisimename 20 m. amžiaus prancūzų evangeliką Germaine Bristen, kuris susirgo sunkia sėnari džiova. Iš pradžių liga buvo simetrisi dešinė sėnarijos kelio, o paskui apmėstrėnas ir pasiekė nugarkaulį. Liga kasdien sunkėjo, ir pakviesti gydytojai paskelbė beviltišką padėtį. Atsivėrė žaizdos ir atsirado šiurpas skausmai. Ligonis, nors ir nekatalikas, neturėdamas kitos išeities, 1937 m. nuvyko į Liurd. Laiminant Šventą. Sa-

kramentu, jis atsiklir, visiems labai stebintis, pradėjo vaikšioti. Pasveikimas buvo pilnas. Praslinkus metams, gydytojais, jį dar kartą patikrinę, nerado jokio atkritimo, jokių ligos liekanų. 1938 metais tas evangelikas tapo kataliku ir iš paties vyskupo Chollet rankų priėmė šv. Komuniją.

Šie faktai, surinkti iš eilės vairių veikalų, mums iškalbingai sako, kad net ir juodžiausioje ligos ar senatvės dienoje neturime pulti nusiminimui, o ieškoti ir rasti stiprybės Tame, kuris pats iškentė jo visas kančias ant kryžiaus.

12

Pritvirtintam

prie kent jim lovos

Šv. Pranciškus Salezietis savo pagarb sergantiems yra išreišk s šiais žodžiais, parašytas vienai ken ian iai:

— Žinodamas, kad J s vis dar esate pritvirtinta prie kent jim lovos, aš jausiu Jums ypating pagarb , kaip asmeniui, kur Dievas aplank , savo drabužiu apsiaut , pa-

rinkdamas Jus savo sužieduotine. Kai m s Viešpats kybojo ant kryžiaus, net Jo priešai skelb J esant karaliumi. Taip ir tos sielos, kurios yra pritvirtintos prie kent jį kryžiaus, yra karalienės. Ar J s žinote, komums gali pavydėti angelai? O gi — kad mes galime d l savo Išganytojo kentėti, kai jie to daryti negali. Apaštalas Povilas, kuris buvo dang pagautas ir rojus laim s ragavo, gyr si ta iau tik savo silpnyb mis ir m s Viešpaties J zaus Kristaus kryžiumi.

D l to šventieji k no negalavimuose, ligose stengia žvelgti ir rasti dvasini palaim . Šv. Ambrozijus raš :

— K no silpnyb s dažnai reiškia sielos pagijimus.

D l to šv. Jonas Auksaburnis paskelb atmintinus žodžius:

— Tu daugiau Dievui patinki, kai ligos dienomis prisitaikai prie Viešpaties valios, negu kai sveikas b damas gerus darbus atlieki.

Dvasinio gyvenimo mokytojas, vokiečių mistikas Ekehartas skatino stengtis, kad ligos ar kiti kent jį b t tas eiklusis žirgas, kuris neša mus tobulyb .

Iškalbingasis kard. Faulhaberis primin :

— Kantryb ligos dienomis ir priverstiname savo darbo nutraukime reikalauja didesnės valios jėgos kaip darbas sveikomis dienomis.

Ir garb tiems, kurie ligos kaniose randa jėgą kantrybėje savo siel skausmu šliufooti.

Rašytojas Ebner Eschenbachas primena:

— Kent jimas yra didžiausias žmonijos mokytojas. Jo atmosferoje sielos išsivysto.

Šv. Ignacas Lojola kart išsireišk savo artimam P. Ribadeneirai, kad jis mat s Apvaizdos rank tame, jog jis tur j s pakelti tiek lig ir tiek k no silpnybi ; tuo b du jis geriau gal s suprasti kitus j ligose. Jei-gu jisai b t vis laik tur j s pilnas j gas, tai jo sukurtos vienuolyno taisykl s b t buvusios pergriežtos ir pagal jas neb t steng jo sek jai gyventi. Dabar, kai jam tek tiek sirgti ir kent ti, jis stengi s su ligoniais pats b ti ligoniu ir žmoni silpnumus suprasti.

Vienas ligoninis gydytojas pasakoja, kad narkoz s paveikti žmon s vairiai savo išgyvenimus kartais pareiškia. Iš religin-

gesni galima išgirsti atod sius, išsiveržian-
ius iš j pas mon s:

— Viešpatie, teb nie Tavo valia ... Te-
b nie Dieve, kaip Tu nori... Gailestingu-
mo J zau...

Tai šauksmai, kurie visus skatina m s
ligos kent jimus giliau prasminti, kent ji-
m tamsoje dangaus žvaigždes žvelgti.

Šv. Kamilijus Lelis net savo lig vadino
"Misericordia Dei" — Dievo pasigail ji-
mas.

Sesel Majella, gul dama mirties patale,
savo vyresniajai kalb jo, ji jau ianti, kad
ši ligon s lova jai yra Viešpaties valia:

— Tikiu ir viliuosi, kad aš visa savo as-
menybe sutampa su Viešpaties valia.

Lotaringijos kunigaikš io kancleris ki-
tados per 17 met ištikimai dirbo savo val-
dovui, tarnaudamas ir karo, ir taikos metu.
Netik tai — sunkiai susirgo. Dabar, atitr -
k s nuo kasdieni darb , jisai m galvoti,
kaip neturtingam, tuš iomis rankomis jam
gali tekti keliauti amžinatv . m mal-
dauti savo valdov panaudoti visas priemo-
nes, kad jam dar pailgint gyvenim , kad
jis stengt atgailoje permaldauti Viešpat ,

kur buvo pamirš s. Deja, kunigaikštis buvo bejgis nors dien prailginti savo tarnautojo gyvenim , ir mirdamas kancleris praš jo antkapyje iškalti tok užraš :

— Sustok keleivi ir skaityk: šitas vyras vis amži tarnavo kunigaikš io r mams. Savo siel užmirš s, jis atsiskyr su šiuo pasauliu, nežinodamas, kam jis buvo at j s.

Liga vis pirma mums tuo gali pasitarnauti, jog gali atnešti sveikat m s sielos gyvenimui. Liga atskleidžia mums naujus pasaulius anapus kasdienyb s, ir paskatina ieškoti religin s paguodos ir pagalbos.

Pranc zijoje, Liurde, 1926 metais tarp daugelio suvažiavusi ligoni buvo ir vienas jaunikaitis, kurio mirties buvo galima laukti kiekvien valand . Nešdami j prie grotos jau apr pino ir paskutiniais sakramentais. Gul jo jis ilgoje ligoni eil je. Procesijai vadovav s kardinolas prineš monstrancij prie galvos jaunikai io, kuris, jau b damas netoli mirties, vis meld si:

— O J zau, Marijos S nau, išgydyk mane.

Bet išganytojas tarsi negird jo to prašymo. Kardinolas su Šven iausiuoju jau buvo

pradėjus eiti toliau, bet sergančio jaunuolio vežimelis vis buvo stumiamas paskui. Jaunuolis sukaupta paskutines jėgas ir suriko:

— O Jėzau, Marijos Sėnau, tu man nepagalbėjai... Aš pasakysiu Tavo Motinai!

Ir apalpus sukrito patal.

Kardinolaitai sujaudino. Jisai grėžo prie mirštančiojo. Jėvėl laimino Švenčiausiuoju. Ir... vyko nuostabus dalykas. Jaunikaitis pakilo pasveikėsis ir atsistojęs sušuko:

— O Jėzau, Marijos Sėnau. Tu išgydei mane. Aš pasakysiu Tavo Motinai, kad ji padėt man atsidėkoti...

Gilus tikėjimas ir malda gali palenkti dang apdovanoti ligon sveikata ir kitomis malonėmis. Ir kiti taurėsaus jausmai gali gausiai atnešti pagalbos ligoje.

Kart Magdeburgo ligoninėje, Saksonijoje (Vokietijoje), gulėjo nepagydoma plaučių liga sergėšs ligonis, kurio valandos, atrodė, jau suskaitytos. Gydytojai jau buvo atsisakė, sitikinė, kad jam beliko tik keliasdešimt valandų gyventi.

Ligonis maldavo — siųsti Australijai telegramą ir prašyti, kad jo sėnus iš ten at-

važiuot . Kelion iš Australijos reikalauja ilgiau m nesio, bet gydytojai nebenor jo paskutinio ligo nio noro atmesti. Telegrama buvo pasi sta. S nus skubiai atsak taipgi telegrama: "Tuo jau atvažiuoju".

Apie tai buvo pranešta ligo niui. Jis apsir pino žem lapiu ir m sekti — kurioj vietoj dabar laivas su s numi. Slinko viena diena po kitos, ir savait . Beviltiškas ligo nis vis laik si. Ji gaivino s naus meil ir viltis j pamatyti.

Praslinko daugiau kaip penkios savai t s. Ligo nis buvo linksmas. Papraš j apvilkti drabužiais, atsis do k d n, pasiruo š s sutikti s n . Kai šis atvažiavo, abu jautriai pasisveikino, kalb josi pora valand . T vas paskirst savo turt ir liep ateiti vakare pasir pinti jo laidotuv mis. S nui išjus, senukas atgul lov ir po pusvalandžio jau atsiskyr su šiuo pasauliu... Jis užmigo..., bet jo gyvenim buvo prat susi meil ir viltis.

Ligo je naujos stipryb s atneša ir savo kent jim prasminimas. Kai 1930 m. rugpj io m nes buvo susirg s popiežius Pijus XI, tuo laiku vienoje Kauno klinikoje

gul jo po sunkios operacijos mokytoja M. Z. Sužinojusi, kad popiežiui gresia sunki operacija ir gyvybei pavojus, ji paaukojo savo skausmus už Pij XI. Jos skausmai lyg padvigub jo, bet ji sieloje jaut daug stipryb s. Pasireišk jai kraujo užnuodijimas. Reik jo daryti antr operacij . Jos metu ligon rankoje kietai laik kryžel , spaud ir l pas, kad dejavimai neišsiveržt . Ir tuo pat laiku karštai meld si už Pij XI. Po savait s laikrašiai praneš , kad popiežius pasveiko, operacijos nereik s daryti. Ir kiek m s lietuvait tur jo dvasinio džiaugsmo savo kent jimus prasminusi aukojimu už sergant popieži !

Tuos domius faktus mums paduoda kun. A. Liepinis savo knygoje "Kit p domis".

Skai iau neseniai išleist vokišk knyg "Licht am Abend" (Šviesa vakare). Knygos autorius — t v. dr. R. Svoboda, daugiau kaip 20 met išbuvs ligonin s kape lionu. Tas didel patyrim tur s asmuo ir ligoniui pataria susidaryt dienvark , kur b t pramatyta, kada laikrašt paskaityti, kada rankdarbiu koku užsiimti, kada mal-

das kalbėti, kada jei jį gos leidžia, išeiti gryn or .

Ta dienotvarkė turėtų apimti ir ateities metus, laikotarpį, kada pagysi. Paplanuoti, kaip tada turėtumei vesti naują, prasmingesnį gyvenimą, kokius naujumus reikėtų tada vesti savo asmeniškame gyvenime, savo pareigėjimui, šeimos tvarkai .

Suprantama, kad pasveikimo belaukiant, reikia rūpestingai laikytis vis gydytojo nurodymų .

Ligonis neturi pasiduoti miniai, kad jis savo artimiesiems tik našta tapęs, net savąjį nemigiamas. Priešingai. Liga ir pavojus duoda artimiesiems pajusti, kaip ligonis yra brangus, savas ir mielas. Jis susirpina ligoniu keleriopai padidėja. O jei kartais patiriama šiurkštumo, tai iš tokių, kuriuose žmoniškumas išblėsęs, jį nėra ko paisyti — tie žmonės didesni dvasios ligoniai negu sergantysis.

Ligonis kankina skausmai. Bet jie gali būti labai naudingi, kaip nurodymas, kur yra ligos židinys, padedant geriau ligą pažinti. Kada galima, reikia skausmus vaistais apmalšinti, o jei negalima, ryžtingai priimti,

suteikiant jiems gilesn dvasin prasm : kaip atgail , nusimaritim , semiant j g iš Nukryžiuotojo, kurio atvaizdas b na ligoni kambariuose. V. J z galima kreiptis trumpu atod siu: "Ken iantis Kristau, sustiprink mane".

Ligoniui b na sunkios nemigo naktys, nekart paslap ia skaudžius atod sius ir ašaras išspaudžian ios. Rašytojas Charles Peguy tokius nakties kankinius skatina savo kuk iojimus atid ti iš nakties tolimesniam laikui, dienai. Akis spaudžian ias ašaras atid ti rytui. Pavesti savo r pes ius ir skausmus Dievui, ir jie sekant ryt dauge- liui lengvesni atrodys.

Žmogaus ryžtas gali daug pad ti. Pasa- kojama, kad popiežius Sikstus V, kol dar buvo kardinolas, sulink s buvo, vos kojas vilko, bet išrinktas popiežiumi — išsities k nu ir dvasia, ir daug ko pasiek .

Paskutiniojo karo metu Olandijoje vie- n nam pastog je slapst si pora žyd šei- m . Pora met nuo naci besislapstant, ke- liolikos met žydait Anne Frank raš savo dienorašt . Jis buvo atrastas, kai naciai vi- sus juos susek ir išžud . Atrastasis mergai-

t s dienoraštis išleistas atskira knyga, iš-
verstas daugel kalb , pagal j susuktas fil-
mas. Vienos dienos užrašuose randame at-
žym t skatinim : "Kiekvien nauj dien
prad damas, stenkis tobul ti. Gryna s žin
duoda stipryb s.

Ligoniui reikia tai atsiminti. Per išpa-
žint pasiekta s žin s ramyb ir šv. Komu-
nija palaikys ir atgaivins ligon , padarys j
stipresn dvasia ir k nu.

13

Iš ligon s

užraš

Pranc z France Pastorelli beveik per 30 met jaut nuolatin mirties gr sm d l savo silpnos širdies. Ieškojo dvasin s stipryb s Eucharistijoje, Šv. Rašto skaityme. M go mistiko Taulerio pamokslus, Tomo Akvynie io maldas. Sveikesn b dama, ji buvo pianist ir sklandžiai skambindavo Bach , Beethoven , Mozart , Chopin . Ta iau jos

sveikatai pasilpus tos muzikos paguodos tur jo atsižad ti. Mir ji 1958 m. birž. 23 d., ta iau paliko savo pergyvenim knyg "Servitude et Grandeur de la Maladie" (Ligos vergija ir didyb). ia ji pasakoja, kaip jau ketvirti metai nebegali išlipti iš lovos, kaip rašymas jai yra sunkus, kad tik maž truput l gali parašyti vienu prad jimu. Pasakoja, kaip liga žmogui tai lyg išgriuvimas vis gyvenimo piliori , lyg kartum išsiliejimas, lyg vis žemišk vil i išbl simas. Sirgti tai atsisakyti savo pam gt dalyk , tai susidurti su nenugalimomis gamtos j gomis, tai matyti apnuodytus dalykus, kurie anks iau neš džiaugsm , — tai pasidaryti apsunkinimu tiems, kuriems anks iau buvai parama...

Kadangi jaut si, jog visi kiti keliai jai užkirsti, ji raštu pasiryžo nupasakoti, k sie loje jau ia. Dabar ji ryškiai suprato, kad gyventi tai ne laukti, o kiek galima daugiau ir geriau panaudoti dabarties valand . Pasakojosi, kaip kai kuriais vakarais jai rod si, jog visi blogumai ir sunkumai j užgul , ir tada ji steng stipryb s rasti tik jime, tardama:

— Aš tikiu Diev . Tikiu antgamtin
sielos gyvenim su Dievu. Ir tas tik jimas
uždeda sieloms, kurias jis gaivina, naujas
pareigas, — tveria naujus horizontus.

Ir tada ji sušunka:

— Mano Dieve, pad ki atnaujinti ma-
no gyvenimo "veid ", kad aš neb iau tas
nevaisingas figos medis, kur tu pasmerkei.

Ji pasakojasi, kaip darbas ligoniui atne-
ša daug paguodos. Net ir tiems, kuri ran-
kas ir kojas liga sukaust , ji pataria darbuo-
tis galva.

Tarp kit ligonio darb , ji pasakojasi
apie jos kas vakar darom dienos apžvalg ,
sudaryti moralin dienos balans — k rei-
k jo kitaip padaryti, kuo galima pasi-
džiaugti. Ir baigdama dienos apžvalg , ji
kas vakar vis rasdavusi žemišk ar ant-
gamtini motyv b ti d kinga Dievui. Pvz.,
ji d kojo, kad toje sunkioje ligoje Dievas
paliko nepaliestas jos smegenis, ir ji gal jo
pasilikti Dievo bendradarb .

Vienu metu ji atsid sta:

— Ar galiu aš smerkti lig , kuri sunaiki-
no manyje visk , kas priešinosi Dievui?

Ir ligoje ji rasdavo b d praveisti dvasines lavybas, kurios, anot jos, stiprina sielą, kaip mankšta gr dina k n .

Nemažai paguodos ji stengdavo semtis iš gamtos. Savo užrašuose ji sako:

— Nak ia aš buvau lyg tarp dviej švies pakabinta: spindin i žvaigždži virš man s ir t kstan i miesto švies žemiau man s... Savo sieloje aš jatau vibracij visos tos muzikos, kuri gamta giedojo savo Tv r jui...

Daug paguodos ji rado Kristaus kan ios prisiminime, tardama:

— Mes visi privalome b ti tais Simonais Kirenieiais, kurie gali nešti nors dalel to Išganytojo kryžiaus.

Kreipdamasi žmones, ji skelb :

— Nemanykite, kad gyvenimo grožis ir našumas t ra juntami tik esant geroj sveikatoj ir laim j!

Ligoniui ji laiko svarbiu dalyku prirasti kent ti, susigyventi su tuo, prirasti kasdien prad ti kaskart kruvinesnes kanias... Tai gali pad ti gilesn s kent jim prasm s žvelgimas. Ji raš :

— Priimti ligos kent jimus tai nereiškia nesiekti išgyjimo; ne, tai tik reiškia, kad mokama žvelgti kilnesn ligos prasm šalia žemiškosios; — tai tur ti m s ryžt , paruošt augti pagal did jan ius Dievo reikalavimus m s atžvilgiu; — tai b ti pasiruošusiam J sekti, net jeigu jisai mus šaukt ir aukštyn... prie sav s.

Ligoniui tenka pergyventi didel vienatv , ta iau prasminga yra išmokti pasilikti vienam, nors ir labai sunku jausti, kad skausmingos širdies šauksmas gali b ti tik triukšmas, nepasieki s atgarsio...

Ji kartoja Paskalio žodžius, jog Dievas mums atsiunt lig , kad mus pataisyt . Liga atskleidžia m s klaidas ir parodo m s pareigas sveik j atžvilgiu, atskleidžia neišsemiamas galimybes spinduliuoti meile ir gerumu.

Ligoniui ji pataria taip tvarkytis, kad jis b t kuo mažesnis apsunkinimas tiems, kurie j myli. Ji primena Tolstojaus žodžius, kad nesunku myl ti žmones, kuri mes nesutinkame, bet reikia išmokti myl ti tuos, su kuriais gyvename, kurie yra net m s kan i taur s pildytojai.

Dvasios pažangos srityje ligonis net turi tam tikrą pirmenybę. Anot France Pastorelli, kalbančios sergančioji vardu:

— Mes esame geresnėje padėtyje si-
jausti minties ir dvasios pasauli. Daugelis
dalykų sveikuosius išblaško, kai tuo tarpu
liga sudaro slygą simstyti ir artinti prie
dvasinio horizonto.

Paskutiniai jos žodžiai toje knygoje yra:

— Viešpatie, aplankyk ligonius...

Čia galime dar prisiminti tokį lyg testamen-
tinį laišką, kur vienas ligonis parašė
prieš mirtį žmonai ir kuris buvo išspausdin-
tas ligonių laikraštyje "Presences" (1960 m.
Nr. 71):

— Kai skaitysi šias eilutes, man sėju
nebebus. O vis dėlto aš gyvensiu tavo min-
tyse, tavo širdyje ir Dievo karalystėje. Tik
tik tam, mano brangioji, tik kiamžin
gyvenimui.

Aš nepranykau. Aš tik esu ten, kur ge-
rasis Dievas nori, kad būčiau tavęs laukda-
mas, kad mes gyventume amžinai meilėje,
kuri mes esame pradėję pergyventi.

Neleiski, kad tavo širdį naikint skaus-
mingas liedesys. Laimė, kuri mes iš kitų ki-

to pažinome per tiek metų, buvo Dievo do-
vana, kurios mes nebuvo pelnę. Bet gi
Dievas neatitraukia ir neatima savo dovanas.

Viskas per Jį siekia didesnio grožio, di-
desnės harmonijos, didesnio džiaugsmo.

Dabar atėjo laikas tau nustoti drebėti
dėl manęs. Aš daug kentėjau, ir tie kenti-
jimai jau pasibaigė. Daugiau aš nieko Jam
nebeturiu ko aukoti, kaip tik tavo, brangio-
ji, sutikimą su Jėzu, tavo išmintį, — vis-
ką, ką tu darysi, atsižvelgdama į Jėzo rei-
kalavimus, vedama meilės Jėzui ir meilės ma-
nėms.

Ir taip tavo gyvenimas nenustoja būti s-
naudingas tam, kuriam tu jau atidavei tai,
ką geriausio turėjai. Juk mes sudarome vie-
ną asmenį, brangioji Aliza, ir kaip aš pri-
žadavau tau ieškoti pagalbos ir paramos pas
Dievą, taip ir tu gali stengtis man atnešti
tai, ką aš dar užmiršau atsinešti didesnei
Dievo garbei.

Labiausia gi, brangioji, būk tvirta ir
protinga, kad geriau galėtumei išauklėti
manęs mergaitę. Ji neprivalo jausti mam-
esant susikrimitusi, melancholijoje pasken-
dusi. Tavo pavyzdys tegu stiprina jos sie-

loje sitikinim , kad Dievas yra m s T -
vas, ir kad jo namuose niekas n ra atskir-
tas. Ji neturi sakyti: "Aš nebeturiu t velio.
Mano t velis yra mir s". Ne. Ji privalo kal-
b ti: "Mano t velis yra pas Diev , ir Die-
vuje aš j atrasiu".

Darbuokis, brangioji, siekdama, kad
m s dukrel s gyvenimas b t šviesus ir
saul tas, kaip buvo skaidr s metai, kada
mes gyvenome su kits kitu, kada tu suda-
rei man geriausi pagrind didžiutis tavi-
mi ir visada d koti Dievui, kad jisai leido
tave sutikti ir tave myl ti.

Visiems laikams m s širdys yra sujung-
tos tuo pa iu tik jimu, ta pa ia viltimi, ta
pa ia amžin ja laime.

Tavo *Ren*

To paties autoriaus:

Maskva be kauk s (vertimas, su kun. A. Sušinsku), 1931

Kan. Kozmianas, šviet jas ir aukl tojas sunkiaisiais vergijos laikais, 1933

Dejavimai, kraujas, ašaros..., 1933

Pareiga, 1934

K ir kaip rašyti laikraš ius, 1936 ir 1950

K Dievas sujung , žmogus teneišskiria, 1939

Visuotin mobilizacija atakai prieš tautos v žius, 1939

Taip mir nemirtingieji, 1941

Komunizmas ir revoliucija Amerikoje, 1942

15 sušaudyt kunig Lietuvoje, 1943

Fifteen Liquidated Priests in Lithuania,
1943

Bolševik kal jime ir Sibiro ištr mime,
1944

Comparative Law, Ecclesiastical and Civil,
in Lithuania, 1945 (disertacija)

Prie vilties kryžiaus, 1948

Aušros Vart Marija, 1950

Motina Gailestingoji, 1957

Amžinybei ir t v žemei, 1957

Augštyn širdis, 1957

Motina, 1958

Rinktin s mintys (red.), 1958

Mano pasaul ži ra (red.), 1958

Meil ir laim , 1958

Metai su Dievu, 1958

28 moterys, 1959

Vyrai klystkeliuose

T U R I N Y S

Kent jimus pad ki prie Mokytojo koj	17
Sveika dvasia liguistame k ne	30
Ligai ar senatvei mus pan iojant	39
Ligonio lova yra altorius	48
Ligos kan i ištiktajam	58
Ils jimasis Dievo mintyje	63
Paguoda kent jimuose	68
Neišvengiamai nelaimei aplankius	74
Stipri dvasia silpname k ne	84
Kent jim mokykloje	94
Prošvaist s kent jim nakt	103
Pritvirtintam prie kent jim lovos	112